PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

Z DODATKIEM GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ.

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU HANDLU I FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR.
ZŁOTA 5. — TEL. 57-30 i 195-03.
Konto w P.K.O. Nr 1465 i 2450.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC.
WARSZAWA, SIERPIEŃ 1921.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE
WTORKI I SOBOTY OD 6 — 7.
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

O inicjatywę.

Marzymy wszyscy o chwili, kiedy w naszem wewnętrznem życiu gospodarczo-ekonomicznem, pozostającem jeszcze w stanie chaosu, zapanują stosunki normalne. Nastąpi to wówczas, gdy wwóz będzie się conajmniej równoważył z wywozem, gdy waluta nasza znajdzie trwałe podstawy, gdy w dziedzinie płacy zarobkowej i zysków z handlu przestanie panować system „dowolności".

O chwili tej marzymy wszyscy, choć nie brak wśród nas jednostek, których zdaniem, w okresie dokonanej już sanacji stosunków nowe dla kraju wyłoni się niebezpieczeństwo.

— Zobaczycie, — twierdzą — niech tylko Polska choć trochę uporządkuje się wewnętrznie, wówczas zaleje ją powódź kapitałów obcych. Staniemy się kolonją mocarstw zachodnich, zamienimy się w murzynów, pracujących dla eksploatatorów francuskich, angielskich, a może nawet i niemieckich.

W twierdzeniu tem mieści się może drobna tylko doza prawdy, lepiej jednak dla nas samych będzie, jeżeli uwierzymy w nie w całej rozciągłości bez żadnych zastrzeżeń.

Rzecz ta tłumaczy się sama przez się. Nawet urojone niebezpieczeństwo sprawia, iż zaczynamy myśleć o obronie, o sposobach zapobieżenia, o przeciwdziałaniu.

Wobec niebezpieczeństwa kapitałów obcych winniśmy zmobilizować kapitały nasze. Nie ulega wątpliwości, że kapitałów posiadamy dość, ale leżą one bezczynnie czekając, tak zwanych „lepszych czasów".

Są więc pieniądze, należałoby je tylko uruchomić i w tej dziedzinie właśnie inicjatywa jednostek wiele zdziałać może, zwłaszcza przy organizowaniu przedsiębiorstw opartych na udziałach we wszelkiej ich formie.

ETYKA KUPIECKA.

Mówi się o etyce adwokackiej, etyce lekarskiej, etyce kupieckiej i t. d. Nie należy rozumieć tego w takim sensie, że. np. adwokat podlega innym nakazom moralnym, niż lekarz lub każdy inny człowiek, że postępek nieetyczny, popełniony przez adwokata, stałby się etycznie poprawnym, gdyby go popełnił lekarz lub kupiec. W danym kraju i danej epoce istnieje tylko jedna etyka, obowiązująca wszystkich bez względu na zawód, a etyka zawodowa, np. adwokacka, obejmuje tylko część etyki ogólnej, mianowicie dotyczy tych sytuacji życiowych, w których adwokat bywa szczególnie często podczas spełnienia swego zawodu.

Przykład wyjaśni to lepiej. Adwokat wie o tem, dajmy na to, że klijent jego istotnie popełnił zarzucaną zbrodnię; w takim razie wolno mu przytoczyć przed sądem wszelkie okoliczności łagodzące, ale byłoby sprzecznem z etyką adwokacką dowodzić, że podsądny zarzucanego czynu wcale nie popełnił. Człowiek, nie należący do zawodu adwokackiego, może znaleźć się w sytuacji analogicznej tylko w razie bardzo szczególnego zbiegu okoliczności, np. gdy dowie się przypadkiem o sprawcy przestępstwa. Zdarza się to rzadko, ale jeżeli istotnie przypadek taki zajdzie, to ów człowiek podlega zupełnie tym samym przepisom etycznym, co i adwokat. Prawo wymaga odeń kategorycznie, aby wydał zbrodniarza władzom. Poglądy etyczne ogółu są pod tym względem liberalniejsze i nie stawiają tak surowego nakazu, gdyby jednak ktoś dopomagał czynnie do ukrycia zbrodni i jeszcze brał za to od zbrodniarza zapłatę, to w oczach najpobłażliwszych ludzi dopuszczałby się czynu haniebnego, byłby uznany za wspólnika zbrodni.

Również to, co nazywamy etyką kupiecką, stanowi jedynie pewien dział etyki ogólnej.

Etyka kupiecka dotyczy głównie stosunków pieniężnych lub wogóle materjalnych. Wymaga ona od kupca uczciwości. Tegoż samego wymaga od każdego człowieka etyka ogólna; gdy jednak kupiec ma sposobność zgrzeszyć przeciwko temu nakazowi siedemdziesiąt siedem razy dziennie, to każdy inny znacznie rzadziej bywa wodzony na pokuszenie, ale czyn nieuczciwy popełniony przez kupca, byłby również nieuczciwy, gdyby go popełnił ktokolwiek inny. Zachodzi tu jednak pewna okoliczność szczególna, na którą warto zwrócić uwagę.

Uczciwość dla ogółu ludzi jest tylko nakazem moralnym, lecz dla kupca jest ona jednocześnie kwalifikacją zawodową, jest niezbędnym warunkiem należytego pełnienia czynności handlowych. Gdy lekarz dopuszcza się w sprawach pieniężnych czynów nieetycznych, to kompromituje się jako człowiek, ale może być przy tem wszystkiem doskonałym lekarzem; nieuczciwy kupiec jest nietylko marnym człowiekiem, ale i marnym kupcem. Uczciwość jest dla kupca równie niezbędną kwalifikacją, jak dobry wzrok dla maszynisty kolejowego, lub zdrowe nogi dla piechura. Bez tej cnoty można być w zawodzie kupieckim tylko kiepskim partaczem i szkodnikiem, bo — wbrew pojęciom wulgarnym — handel, zwłaszcza handel w większym stylu, musi być oparty na skrupulatnej uczciwości.

Nie mam zamiaru wyszczególniać wszystkich punktów etyki kupieckiej, byłoby to powtarzanie rzeczy ogólnie znanych i uznanych. Pragnę tylko dotknąć dwóch, szczególnie aktualnych.

Przeciwko pierwszemu kupcy grzeszą najczęściej, niekiedy nie mając nawet świadomości, że popełniają czyn nieetetyczny. Mam na myśli okpiwanie klientów na gatunkn towaru. Wśród rolników rozpowszechniony jest pogląd, że wolno oszukiwać w handlu końmi, a zwłaszcza wolno zapomocą oszukańczych manipulacji zataić wadę sprzedawanego konia. Jest to pozostałość szczątkowa minionych wieków barbarzyństwa i ciemnoty, jak różne przesądy i gusta. Kupcy zawodowi nie są tak naiwni i umieją odróżnić czarne od białego, ale swoją drogą nawet w pierwszorzędnych sklepach, składach technicznych i t. d. zachwalanie towaru ponad jego rzeczywistą wartość jest zjawiskiem codziennem. Nieraz przytem sprzedawcy jaskrawo mijają się z prawdą, zwłaszcza gdy chodzi o materjał. Tkaninę, w której jest połowa bawełny, zaleca się jako czystą wełnę, odlew żelazny, jako stalowy i t. d. Te stosunki powinny się zmienić radykalnie. Wśród kupiectwa powina wytworzyć się opinja, potępiająca bezwzględnie podobne praktyki, jako oszukańcze.

Punkt drugi dotyczy ceny towaru. Chodzi mianowicie o to, jakie nakazy etyczne obowiązują kupca przy ustanawianiu ceny. Niezbyt dawno, przed wojną, kwestja ta była dla każdego zupełnie jasna, i rozstrząsanie jej byłoby stratą czasu, ale podczas wojny poglądy się zmieniły. Zarówno społeczeństwa jak i rządy uważają dziś walkę z paskarstwem, t. j. z wysokiemi cenami, za jeden z najważniejszych problemów gospodarczych, a więc pytanie powyższe stało się ogromnie aktualnem.

Aby oczyścić sobie pole widzenia, załatwimy się naprzód z pewnemi przypadkami wyjątkowemi. Przypadki takie mogą być rozmaite. Tak np. kupiec osiąga wyjątkowo wysoką cenę, korzystając, dajmy na to, z niedoświadczenia

klienta. Tego rodzaju postępek trzeba bezwzględnie uznać za nieetyczny. Albo kupiec wie, że dany klijent z jakichś powodów musi nabyć u niego pewien towar, i korzystając z tej okoliczności, podwyższa cenę. Czyn taki dałby się może w pewnych razach obronić pod względem formalnym, ale jednak nie postąpi tak człowiek z rozwiniętym zmysłem moralnym.

Usuńmy na stronę wszelkie tego rodzaju przypadki wyjątkowe i zobaczmy jak wówczas wygląda kwestja cen wobec etyki. Podczas wojny skrystalizował się co do tego pogląd bardzo radykalny, podzielany zgodnie przez wszystkie klasy i warstwy społeczne. Według niego kupcowi niewolno żądać za swój towar cen wysokich. Gdy żądana cena przewyższa pewne maksimum, to kupiec staje się winnym paskarstwa, wyzysku, lichwy i wielu innych zbrodni.

Powiem otwarcie, że zdaniem mojem pogląd ten stoi w rażącej sprzeczności z logiką i polega na bardzo naiwnych wyobrażeniach o zjawiskach ekonomicznych.

Jednym z najważniejszych postulatów etycznych jest, aby wszelkie nakazy moralne obowiązywały w jednakowej mierze wszystkich. Jeżeli żądamy równości przed prawem, to tem bardziej musimy żądać równości przed trybunałem etyki. Otóż wspomniany pogląd przewraca do góry nogami ten postulat.

W sklepie odbywa się wymiana dwóch dóbr, a mianowicie towaru i pieniędzy. Oczywiście właściciele tych dóbr powinni być całkowicie równouprawnieni. Niema najmniejszej racji logicznej poczytywać jednemu z nich za występek to, co może czynić drugi bez obawy ściągnięcia na siebie najlżejszego zarzutu. Wbrew temu, według panujących mniemań, kupujący ma bezwzględne i nieograniczone prawo ofiarować za towar dowolnie mało pieniędzy i kupować tak tanio, jak tylko można. Zdarza się nieraz, że niepomyślne konjunktury zmuszają kupca sprzedawać ze stratą; i w tym przypadku na kupującego nie pada najlżejszy cień przygany. Tymczasem kupiec zostaje napiętnowany nazwą paskarza, gdy, wyzyskując konjunkturę przyjazną, zażąda ceny wygórowanej, lub nawet takiej, która wydaje się wygórowaną kupującemu. Tkwi w tem nierówność, która nieda się niczem usprawiedliwić. Taka norma etyczna jest wyrazem interesów tylko jednej strony. Zdradza ona wyraźne pokrewieństwo z etyką człowieka dzikiego, który uważa za grzech, gdy sąsiad ukradnie mu krowę, a za cnotę gdy on sąsiadowi ukradnie krowę. W etyce społeczeństw, stojących na wyższym stopniu kultury, na takie poglądy miejsca być nie powinno.

Równie słaba jest strona ekonomiczna omawianego poglądu. Opiera się ona na tem przypuszczeniu, że cena zależy jedynie i wyłącznie od dobrej woli kupca. Jeżeli kupiec jest poczciwy, to sprzedaje tanio, jeżeli ma twarde serce, to drogo. Jest to teorja bardzo prosta, ale i bardzo naiwna.

Współczesna ekonomja określa zasadnicze zadanie kupca krótko ale dokładnie. Według niej kupcy rozwiązują równania równowagi ekonomicznej. Równowaga nazywa się taki stan rynku, w którym po pierwsze wszystek towar, dostarczony na rynek, zostaje nabyty przez spożywców, po wtóre każdy spożywca otrzymuje żądaną ilość towaru. Równowaga może zachodzić tylko przy pewnej określonej cenie, tak zwanej cenie równowagi. Przy cenie równowagi potrzeby społeczeństwa, jako całości, są w danych warunkach zaspokojone najlepiej. Gdy cena jest wyższa, to spożycie jest mniejsze od produkcji, i część towaru się marnuje, jeżeli cena jest niższa, to wytwórczość nie pokrywa zapotrzebowania, i część spożywców nie otrzymuje towaru, jakkolwiek gotowa byłaby zapłacić żądaną cenę. Zadaniem kupca jest właśnie wyznaczyć tę cenę równowagi. Wprawdzie nie zaprząta on sobie głowy tak wysokiemi rzeczami, jak równowaga ekonomiczna lub pożytek społeczny. Chodzi mu tylko o to, aby cena jego była konkurencyjna, a pomimo to nie za niska, lecz taka cena, to jest właśnie cena równowagi.

Tak więc kupiec ma przed sobą rodzaj zadania matematycznego, które nie stoi w żadnym związku z etyką. Jeżeli kupcy, ulegając presji moralnej, postawią cenę za niską, to stracą sami i wcale nie uczynią nic dobrego społeczeństwu. Stanie się wówczas jedno z dwojga. Albo towar otrzyma tylko część konsumentów i to w ilościach, często przewyższających potrzeby niezbędne, a inni może najbardziej potrzebujący będą go całkowicie pozbawieni, albo ludność spożyje zapasy wcześniej, zanim producenci wytworzą nowe, i zapanuje niedostatek. Nakaz etetyczny, stojący w sprzeczności z dobrem ogółu, jest oczywiście niedorzecznością, jest to coś na kształt przepisu higienicznego szkodliwego dla zdrowia.

Zygmunt Straszewicz.

ZDOLNOŚĆ EXPORTOWA POLSKI

Przemysł polski eksportować może te same wyroby, które wytwarza dla zaspokojenia potrzeb rynku wewnętrznego. Nie idzie zatem, aby w poszczególnych gałęziach wytwórczości nie miał się on nagiąć do wymagań konsumentów zagranicznych, jak naginał się przed wojną.

Eksportować możemy wyroby przemysłu fabrycznego, domowego i rzemiosł. Zdobyte przez wojnę doświadczenie i znajomość rynków obcych możemy spożytkować obecnie.

Przed wojną eksportowaliśmy przeważnie do Rosji, jednak szły od nas transporty i na zachód Europy.

Do Rosji wysyłaliśmy obuwie, w niewielkich zaś ilościach wyborowe obuwie wysyłaliśmy i na Zachód. Na Zachód wysyłaliśmy cukierki. Rosja była wielkim odbiorcą naszych tkanin, galanterji skórzanej i metalowej, trykotaży maszyn i aparatów wszelkiego rodzaju.

Na Zachód szły przetwory przemysłu spożywczego z Wielkopolski: krochmal ziemniaczany, suszone płatki kartoflane mielone i niemielone, spirytus, likiery. Kongresówka i Wielkopolska eksportowały cukier.

W ostatnich już czasach zagranica — nawet Ameryka — zainteresowała się wyrobami naszego przemysłu domowego i ludowego, przemysłem zdobniczym, koszykarskim i kilimami. Powstały w Małopolsce organizacje na podstawach handlowych dla eksportu tych wyrobów.

W przemyśle włókienniczym możliwym jest eksport na nowych, przed wojną nieznanych zasadach. Mianowicie można otrzymać bawełnę i płacić za nią częścią wytworzonych z niej tkanin. Na tych podstawach pracuje już przemysł włókienniczy czeski i niemiecki z Ameryką.

Wiemy więc, co możemy eksportować.

Stoją przed nami otworem rynki południowo-słowiańskie, rumuńskie, dalej Bułgarja, Węgry; daleka Hiszpanja chce z nami zawierać umowę handlową, zawarliśmy umowę z Francją.

Nasz rynek naturalny — Rosja z Ukrainą — teraz jeszcze jest pod względem wymiany handlowej trupem. Można eksportować za złoto, którego niewiele już bolszewikom pozostało, możnaby eksportować za koncesje, ale ich urzeczywistnienie jest wątpliwe tymczasem. Z różnych jednak oznak wnosić można, że krwawa mgła bolszewickiego terroru nad moczarami rosyjskiej tępoty i apatji wkrótce już może się rozproszy. Na tę chwilę nasz przemysł musi być przygotowany, aby na rynki rosyjskie rzucić towary swoje wzamian za towary, które Rosja produkować zacznie, gdy tylko pozbędzie się swych obecnych katów. Od Rosji możemy otrzymywać rudę (jedną z najlepszych w świecie) dla naszych wielkich pieców, miedź, z biegiem czasu zboże, skóry surowe, drzewo, możemy wtedy nawet otrzymać koncesje na eksploatację lasów. Naturalnie, nie od razu po wyrzuceniu bolszewików, lecz dopiero wtedy, gdy zbiedzony lud rosyjski zabierze się na nowo do jakkolwiek zorganizowanej pracy.

Polska posiada wyrobionych rzemieślników i robotników, posiada dobre siły techniczne i handlowe, posiada i ludzi o szerszych horyzontach, którzy potrafią zorganizować wymianę handlową naszych wyrobów przemysłowych na towary i surowce obce.

Eksport polski dążyć musi do tego, aby wysyłać na rynki obce nie półfabrykaty, tembardziej nie surowce, lecz gotowe wyroby, bezpośrednio zaspakajające potrzeby tamtejszych konsumentów. Dziś Polska wysyła drzewo, a gdzieindziej poddają je suchej destylacji, otrzymując szereg cennych produktów chemicznych; Polska wysyła spirytus i cukier, a gdzieindziej produkują likiery, cukierki, marmelady, czekoladę. Takich przykładów możnaby naliczyć więcej.

Wszystkie jednak nasze warunki rozwoju przemysłu nie na wiele się przydadzą, jeżeli nie nastąpi u nas szybka i radykalna przebudowa życia gospodarczego i społecznego. Musi ustąpić z drogi etatyzm, system zakazów i pozwoleń, system ograniczeń, sekwestrów, kontyngentów, poszukiwanie lichwy i spekulacji tam, gdzie jej niema i t. d. Musimy powrócić do czasów normalnej pracy narodowej, Rząd musi bronić kraju na zewnątrz, ochraniać życie i mienie swych obywateli wewnątrz kraju, prowadzić niektóre kategorje zakładów naukowych, pilnować całości dróg i kanałów, a nie być kupcem, fabrykantem, monopolistą, aprowizatorem etc.

Jan Szyc.

W przededniu „Targów Wschodnich".

(Wywiad „Przeglądu Przemysłowo-Handlowego" z p. Marjanem Turskim, Prezesem Wydziału Wykonawczego „Targów Wschodnich".

Prace organizacyjne pierwszego z „Targów Wschodnich" we Lwowie dobiegają końca. Lista zgłoszeń zamknięta. Na terenie „Targów" wre praca wytężona, wznoszone są pawilony zbiorowe, odbywają się pomiary, dokonywane przez wystawców prywatnych. Termin otwarcia już został ustalony. Pracy olbrzymiej dokonano tu w niezwykle krótkim czasie. Zasługa to jest niewątpliwa Wydziału Wykonawczego, na czele którego stoi p. Marjan Turski, dyrektor Akcyjnego Banku Związkowego. Pomimo nawału pracy prezes Turski znajduje chwilę czasu, aby — wyłączywszy telefon, co chwila brzęczący w gabinecie — odpowiedzieć na kilka pytań.

Skąd powstała idea „Targów Wschodnich"? Myśl stworzenia we Lwowie instytucji, którąby się zajęła zorganizowaniem wymiany towarów idących ze Lwowa i przez Lwów na Wschód, długo już kiełkowała w tutejszych sferach gospodarczych, interesujących się żywiej obrotami handlowymi, jakie w ostatnich czasach w rosnącym coraz bardziej tempie można było u nas obserwować. Nie krystalizowała się ona jednak wyraźniej, gdyż ciągle niepewne gospodarcze i polityczne położenie Lwowa nie pozwalało na wytyczenie jakiegoś wyraźnego programu, wiodącego już po określonych torach do zcentralizowania handlu ze Wschodem we Lwowie. Już z wiosną roku zeszłego myśl ta roztrząsana była w Zarządzie Akcyjnego Banku Związkowego, który poczynił pierwsze kroki celem zorganizowania instytucji targów lwowskich, jednak wskutek inwazji bolszewickiej zmuszony był organizacyjną robotę odłożyć do czasów odpowiedzialniejszych. W roku bieżącym podniesiono myśl powtórnie w łonie kongregacji kupieckiej we Lwowie, następnie zaś zwołano szersze zgromadzenie do tutejszej Izby handlowej i przemysłowej, na którem postanowiono zamiary wprowadzić w czyn.

Czemu przypisać należy, że „Targi Wschodnie" tak szybko zostały zorganizowane?

Jest charakterystyczną cechą społeczeństwa lwowskiego, że wszystkie idee, wydające się napozór niewykonalne albo tak trudne, iż wykonanie ich wymagać musi długiego czasu i mozolnej pracy przygotowawczej, tworzą się tu szybko, bo u nas w pracy biorą udział wszystkie sfery. Niemal z chwilą ogłoszenia o rozpoczęciu organizacji. „Targów Wschodnich" poczęły się zgłaszać przedsiębiorstwa i firmy z całej Europy, zainteresowane geograficznem położeniem Lwowa. Lwów, leżąc na granicy 4 państw i na zbiegu 9 linij kolejowych, jest z natury przeznaczony na to, ażeby w mieście tym, starym obyczajem rozpoczął się zjazd kupców Wschodu i spotkanie ich z producentami Zachodu, a także naodwrót, tak jak to się działo kiedyś, gdy warunki komunikacyjne i handlowe tak były trudne, jak dzisiaj.

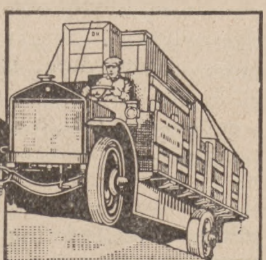
Czy międzynarodowy charakter „Targów" nie podziała ujemnie na przemysł polski i czy nie zaszkodzi handlowi polskiemu, zwłaszcza najmłodszej generacji kupców naszych, nie oswojonych jeszcze z międzynarodową a trudną konkurencją?

Obawy pod tym względem podnoszone są mojem zdaniem conajmniej płonne. Jakkolwiek doceniam w zupełności poczciwą myśl, która lęka się wprowadzenia do Polski obcych konkurencyj i chce chronić naszą wytwórczość przed inwazją zachodnią, to jednak po długich i bardzo szczegółowych studjach i po długich konferencjach z reprezentantami Rządu, przyszliśmy zgodnie wszyscy do przekonania, że jedynie międzynarodowy charakter targów lwowskich może dać te korzyści, jakie się po nich spodziewamy i spodziewać mamy prawo. Nie mam najmniejszych obaw, aby przemysł zagraniczny mógł we Lwowie swem zewnętrznem wystąpieniem zatuszować wyniki naszego przemysłu. Przeciwnie jestem przekonany, że przemysł nasz, który wystąpi na Targach Wschodnich potężnie, po raz pierwszy współzawodnicząc z przemysłem zagranicznym, utrzyma swoją pozycję. Nie trzeba zapominać że kierownictwo imprezy spoczywa w polskich rękach, które nie dopuszczą aby naszym elementom gospodarczym na lwowskich targach stała się jakaś krzywda. Natomiast cały szereg momentów pierwszorzędnej wagi przemawia zatem, aby umiędzynarodowić nasze targi. Tu nastąpi wymiana myśli, tu będzie możność obserwacji obcych doświadczeń, które w ostatnich latach poszły wprzód daleko, a do których studjowania tak mało mamy okazji. Tu kapitał obcy będzie się mógł zainteresować naszą przedsiębiorczością wreszcie będziemy mogli uchwycić w nasze ręce pośrednictwo pomiędy

zachodnimi i wshodnimi interesami. Jesteśmy na granicy pomiędzy przesyconym towarem Zachodem, a głodnym towaru Wschodem. Konjunkturę tę trzeba wyzyskać i wybudować na niej wielki polski handel, popchnąć naprzód tworzący się nasz przemysł i śmiało wyprowdzić go na arenę międzynarodowej konkurencji z pełnem zaufaniem że jej sprosta. — Oto motywy, które nami powodują. — Są one bez kwestji śmiałe, ale wszak w rękach śmiałych spoczywa zwycięstwo.

Przekonany jestem, że konkurencji obcej sprostamy i że nie zawiedzie nas spężystość naszych organizacji przemysłowych.

M.

Mowa ministra Przemysłu i Handlu p. Hoowera.

W dniu 12 lipca r. b. otwarto narodową wystawę Skór i obuwia w Bostonie. Otwierając wystawę, minister przemysłu i handlu p. Hoower, wygłosił mowę, w której, omawiał obszernie kryzys ekonomiczny, który Stany Zjednoczone przechodzą obecnie, oraz widoki rozwoju różnych gałęzi wytwórczości amerykańskiej.

Oto w krótkiem streszczeniu mowa pana Hoowera:

W ciągu ostatnich miesięcy handel zagraniczny Stanów Zjednoczonych zmniejszył się znacznie, wartość towarów wymienianych z zagranicą jest w chwili obecnej o połowę mniejsza, aniżeli była rok temu. Zmniejszenie wywozu, odbijające się ujemnie na przemyśle amerykańskim, spowodowane jest tylko po części zniżką cen i ogólno światowym kryzysem ekonomicznym, po części powody zastoju leżą głębiej. Należy je sobie uświadomić, ponieważ od eksportu towarów zagranicę zależy w znacznej części utrzymanie przemysłu amerykańskiego na obecnym poziomie rozwoju.

Różne gałęzie wytwórczości mają niejednakowe widoki rozwoju. Produkcja artykułów żywnościowych, nadzwyczajnie zwiększona w Ameryce podczas wojny, znajdzie niewątpliwie i nadal łatwy zbyt, ponieważ Europa musi czerpać z Ameryki środki żywności, których jej przed wojną dostarczała Rosja.

Co do przemysłu, w korzystnem położeniu znajdują się te jego gałęzie które, pracując głównie dla rynków wewnętrznych i mając olbrzymi zbyt zapewniony w kraju, mogą produkować nadzwyczajnie tanio. W takiem położeniu znajduje się właśnie przemysł skórzany, mogący wytrzymać na wszystkich rynkach konkurencję zagraniczną. Inne znowu gałęzie przemysłu, stojące technicznie znacznie wyżej aniżeli w innych krajach, znajdą również niewątpliwie rynki zbytu. Te jednak gałęzie przemysłu, które nie mają przewagi nad przemysłem innych krajów, muszą koniecznie zniżyć koszta produkcji, jeżeli zastój obecny ma być tylko przejściowym. Cła ochronne mogą obronić rynki krajowe przed konkurencją zagraniczną, — aby jednak utrzymać w ruchu przemysł amerykański rozrośnięty podczas wojny i nie narażać kraju na olbrzymie bezrobocie i inne ekonomiczne przewroty, — Stany Zjednoczone muszą i nadal eksportować nadmiar swoich towarów.

Obniżenie kosztów produkcji może tylko nastąpić przez zbiorowy wysiłek całego narodu. Dochody z przedsiębiorstw znacznie się zmniejszą. Klasy robotnicze muszą świadomie dążyć do zwiększenia wydajności pracy. Zniesienie wszelkich ograniczeń w dziedzinie pracy, zapoczątkowane już przez przemysł metalowy, jest najpewniejszą drogą do usunięcią niebezpieczeństwa bezrobocia i do zapewnienia robotnikom stałych wysokich zarobków. Niezbędne jest również ulepszenie amerykańskiej organizacji eksportowej, tak przez udoskonalenie zagranicznych placówek handlowych, jak przez obniżanie wszelkich taryf przewozowych.

Niezbędnem jest także udzielanie dalszych kredytów kupcom zagranicznym, szczególnie tym krajom, które z powodu niskiej waluty nie mogą obecnie płacić gotówką. Gdyby Ameryka dziś przestała udzielać kredytu, lub zażądała zwrotu kredytów już przez rząd udzielonych, — wywóz zmniejszyłby się jeszcze bardziej, pociągając za sobą rozszerzenie bezrobocia i dalsze przewroty w przemyśle.

Nawet przy zastosowaniu tych wszystkich środków, prawdziwem lekarstwem na panującą obecnie depresję jest odwaga i inteligentny wysiłek, oraz powrót do dawnych zasadniczych cnót narodu amerykańskiego: oszczędności i pracowitości. Naród amerykański zrozumiał tę prawdę już parę miesięcy temu, — i dlatego obecny kryzys ekonomiczny uważać można za opanowany.

Polski Przemysł Korkowy.

W dniu 10 b. m. odbyło się w lokalu Banku Centralnego pod przewodnictwem p. Adolfa Daaba nadzwyczajne ogólne zebranie, z następującym porządkiem dziennym:

1) referat Dyr. Zarządu p. Jana Sotcika o stanie interesów spółki,

2) wniosek Zarządu o upoważnienie tegoż Zarządu do sprzedaży lub zamiany nieruchomości,

3) wolne wnioski.

W nader wyczerpującem przemówieniu p. dyrektor Sotcik zapoznał zebranych z naszym przemysłem korkowym wogóle, z rozwojem zaś instytucji, którą reprezentuje, w szczególności.

Spółka Akcyjna Polskiego Przemysłu Korkowego zakupiła w grudniu r. z. dużą posesję fabryczną przy ul. Solec № 59. Posesja ta łącznie z dokupionemi dwoma placami sąsiedniemi, przestrzeni przeszło 60 tys. łokci wraz z budynkami kosztowała w swoim czasie mk. 11.866.672, obecnie zaś wartość jej kilkakrotnie się powiększyła.

Po prowizorycznym przygotowaniu paru mniejszych sal i zakupieniu nowych i używanych maszyn rozpoczęto fabrykację korków na małą skalę. Od maja r. b. uruchomiono stopniowo ogółem 30 maszyn i w chwili obecnej fabryka zatrudnia 62 robotników i urzędników. Fabryka po uruchomieniu została obsypana obstalunkami, których zaledwie część można było wykonać. Jest to dowodem, iż rynek nasz absorbuje kolosalne ilości korków i wyrobów korkowych i wielka fabryka ma zapewniony zbyt całej produkcji w kraju własnym. Dotychczas kraj nasz nie posiadał przemysłu korkowego na wielką skalę. Kongresówka sprowadzała wyroby korkowe z Rygi, Libawy, Odessy i Moskwy, Galicja — z Czech i Austrji i wreszcie Poznańskie i Pomorze — z Niemiec. Obecna fabryka pracuje dość intensywnie i z pokaźnym, jak na jej rozmiary, zyskiem.

W końcu lipca r. b. przystąpiono do przebudowy budynku, który do tego czasu był zajęty przez pewną firmę na skład towarów. Przebudowa potrwa 6—8 tygodni i kosztować będzie mk. 3.000.000. Koszt zamówionych zagranicą maszyn, najnowszego typu ogółem 61 sztuka wynosić będzie przeszło mk. 4 miljony, z których większa część już została zapłacona. Zarząd czyni starania, aby z początkiem października r. b. można było uruchomić wielką fabrykę korków i wyrobów korkowych, w której pracować będzie pięćdziesiąt kilka maszyn i zatrudniać będzie do 300 robotników i wówczas będzie w stanie przeszło pięciokrotnie więcej produkować, niż dotychczas, musi jednak mieć zapas kory dla 2-miesięcznej produkcji na mk. 15 milj.

W dalszych planach zarządu jest stworzenie fabryki linoleum dla zużytkowania odpadków korkowych, stanowiący surowiec zasadniczy dla fabrykacji linoleum. Wielki i odpowiedni teren fabryczny łącznie z dużym budynkiem fabrycznym przemawia zatem, że zamierzenia Zarządu dadzą się z wiosną roku przyszłego w czyn wprowadzić.

Pod koniec swego referatu dyr. Sotcik nadmienił, iż z powodu znacznego obniżenia się wartości naszej waluty, od czasu powstania Spółki, środki pieniężne nie wystarczą na wykończenie wielkiej fabryki korków, na zapłatę reszty za maszyny i kapitał obrotowy. Nie chcąc uciekać się do nowej emisji, proponuje p. Sotcik w imieniu Zarządu, aby ogólne zebranie uchwaliło sprzedać mniej więcej $^1/_4$ nieruchomości, zupełnie zbyteczną dla fabryki korków, a uzyskaną ze sprzedaży sumę zużyć na wyżej wzmiankowane cele.

Ogólne Zebranie powyższą propozycję zaaprobowało.

Wreszcie zaznaczyć należy, iż powstanie tej nowej placówki, mającej doniosłe znaczenie dla naszego rodzimego przemysłu zawdzięczać należy Bankowi Ziemiańskiemu, Bankowi Kredytowemu i Bankowi Centralnemu, które sfinansowały powyższą spółkę akcyjną z kapitałem zakładowym mk. 25 milj.

KRONIKA KRAJOWA
PRZEMYSŁ

TOW. AKC. H. Cegielski w Poznaniu.

Odbyło się doroczne walne zebranie akcjonarjuszów Tow. Akc. H. Cegielski w Poznaniu. Dywidendę za rok ubiegły wyznaczono w wysokości 20%.

Tow. Akc. H. Cegielski założone zostało w 1899 roku. Towarzystwo objęło istniejącą od 1846 roku w Poznaniu i należącą wtedy do p. Stefana Cegielskiego fabrykę maszyn i odlewnię żelaza ze składami w Ostrowie i Inowrocławiu. Po sfinansowaniu tego przedsiębiorstwa przez Bank Związku Spółek Zarobkowych fabrykę znacznie rozszerzono. Zakupiono w Poznaniu fabrykę C. Paulusa, która za czasów niemieckich wyrabiała w drobnej ilości wagony towarowe; fabrykę tę rozbudowano na roczną produkcję 2000 wagonów, które już są wyrabiane; osobny dział tej fabryki buduje parowozy drogowe.

Drugą fabrykę zakupiono od towarzystwa J. Moegelin w Poznaniu, w której wyrabia się transmisje, mączkarnie, kotły i uskuteczniа się wszelkiego rodzaju remonty. I ta fabryka została przebudowana nowocześnie i połączona własną bocznicą z dworcem kolei.

Trzecią fabrykę zakupiono od towarzystwa „Thaermelktromotor" w Poznaniu, którą zużytkowano na remont lokomotyw, a w najbliższym czasie zamierza się budować własne lokomotywy.

W fabryce na Główniе pod Poznaniem budują się wyłącznie maszyny rolnicze; specjalnością fabryki są młockarnie parowe i lokomobile oraz maszyny do eksploatacji torfu; tamże są pomieszczone odlewnie towarzystwa, produkujące około 50.000 kg. żelaza tygodniowo.

Przed niedawnym czasem wykupiło towarzystwo fabrykę B-ci Lesser w Poznaniu; specjalnością tej fabryki jest wyrób kartoflarek, dołowników i grabi konnych. W Chodzieży zakupiło towarzystwo wielkie zakłady przemysłowe, obejmujące kilka dużych tartaków i wielką nowocześnie urządzoną cegielnię.

Ogółem tereny fabryczne zajmują około 260,000 metrów kwadratowych przestrzeni. Ogólna ilość zatrudnionych robotników wynosi 2800.

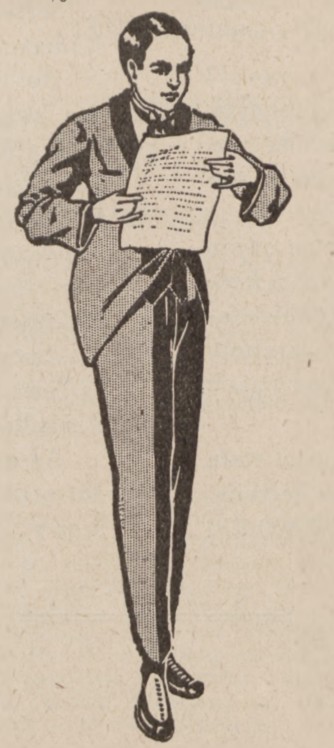
Pierwotny kapitał akcyjny towarzystwa wynosił 1.200.000 mk. a stopniowo został podwyższony do 125,000,000 mk w roku ubiegłym; w kwietniu zaś r. b. uchwalono dalszą podwyżkę kapitału do 260 miljonów marek.

POKŁADY WĘGLA BRUNATNEGO.

Na terenach podmiejskich miasta Wrześni znaleziono pokłady bardzo dobrego gatunku węgla brunatnego na głębokości 90 metrów. Wiercenia prowadzi firma J. Kopczyński z Poznania.

KAMPANJA CUKROWNICZA.

W kampanji cukrowniczej 1921/22 r. będzie czynnych 40 cukrowni w b. Kongresówce i dwie w Małopolsce. Obszar plantacyji buraczanych wynosi 54293 morgi, z czego 50757 morgów przypada na b. Kongresówkę i 3536 morg. na Małopolskę. Obszar plantacji wynosi w procentach: większa własnosć rolna 67.82%, drobna własność rolna 30.95%, plantacje fabryczne 1.23%. Wzrost plantacji buraków w 1921 r. w stosunku do roku ubiegłego wynosi 12%.

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWA.

Poznański Bank Ziemian, Tow. Akc. w Poznaniu oraz grono ziemian założyli nowe przedsiębiorstwo p. f. „Młyn Ziemiański, Tow. Akc. w Starołęce". Towarzystwo wykupiło jeden z największych młynów w Wielkopolsce, należący do firmy „Luisenhainmühle Gebr. Brummer" w Starołęce, koło Poznania. Młyn ten zbudowany został w 1911 roku i zaopatrzony jest we wszelkie nowoczesne urządzenia. Produkcja młyna wynosi 120 tonn zboża dziennie.

*

Przy udziale Banku Ludowego w Miłosławiu powstało Tow. Akc. „Miłosławskie Fabryki Skór i Wyrobów Skórzanych". Celem przedsiębiorstwa jest wyrób skór różnego rodzaju i gatunku oraz fabrykacja rozmaitych wyrobów skórzanych. Kapitał zakładowy nowego towarzystwa wynosi 30,000,000 mk.

WALNE ZEBRANIE TOW. AKC. „WAGON" W OSTROWIE.

Na nadzwyczajnym walnym zebraniu Tow. Akc Fabryki Wagonów „Wagon" w Ostrowie postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy towarzystwa o 60,000,000 mk. przez wydanie 60,000 sztuk akcji 1000-markowych po kursie 150%. Dawni akcjonarjusze otrzymają jedną akcję nową na dwie stare.

Prezes Rady Nadzorczej towarzystwa, dyr. K. Hącia oraz dyrektor fabryki p. B. Giedaczyński złożyli sprawozdanie z dotychczasowej działalności. Fabryka w Ostrowie jest już na ukończeniu, pomimo, że roboty rozpoczęto dopiero w lipcu r. ub. Uruchomiono już jeden wielki warsztat, w którym rozpoczęto budowę pierwszej partji wagonów towarowych krytych z ogólnej liczby 100, które zobowiązała się fabryka dostarczyć rządowi w tym roku. Według umowy z rządem w roku przyszłym fabryka dostarczy 700 wagonów towarowych i 60 osobowych. W najbliższym czasie uruchomiony będzie drugi warsztat, gdzie odbywać się będzie remont uszkodzonych wagonów

BANK ZIEMI POLSKIEJ.

LUBLIN, KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 58.

Bank Ziemi Polskiej powstał w sierpniu 1918 roku, jako instytucja oparta wyłącznie na kapitale polskim i służąca celom i zadaniom życia gospodarczego Polski.

W dobie odbudowy politycznej i ekonomicznej, gdy kraj zaleczyć musi głębokie rany zadane przez długotrwałą wojnę, gdy musi usunąć gruzy i wnieść nowe i na nowych fundamentach wsparte budowle, gdy musi przywrócić prawidłowy bieg życia wszelkim arterjom gospodarczym, bank po obywatelsku pojmujący swoją rolę ma wiele doniosłych zadań do spełnienia i wiele poważnych celów do osiągnięcia.

Zrozumienie tej roli banku w odrodzonej Rzeczypospolitej kierowało inicjatywą założycieli Banku Ziemi Polskiej, którego terenem działalności podstawowej jest Ziemia Lubelska.

Pozyskawszy odpowiednie środki, przełamawszy zrozumiałą nieufność kapitału do akcji czynnej w dobie rozprężenia oraz walk partyjnych i klasowych, Bank Ziemi Polskiej przystąpił do pracy, przystosowując ją do nowych kształtów życia państwowego i nowych, a wielkich potrzeb gospodarczych.

Działalność banków wymaga dziś odrębnych form operacyjnych i organizacyjnych, bo wymaga tego sama treść i istota pieniądza w warunkach, w jakich się waluta znajduje.

Bank Ziemi Polskiej rozwinął więc swoją działalność nietylko w kierunku czynności bankowych, lecz również w kierunku współdziałania z inicjatywą prywatną, tworzącą warsztaty pracy, zakładającą fundamenty trwałe pod gmach rozwoju ekonomicznego kraju.

Tak pojęta linja wytyczna działalności stała się podwaliną rozwoju Banku Ziemi Polskiej. Kapitał zakładowy wynosi obecnie 37.800.000 marek polskich i w najbliższym czasie ma być podwyższony do 105.000.000 marek.

Bank Ziemi Polskiej posiada udziały w przedsiębiorstwach akcyjnych przemysłu włókienniczego, graficznego oraz handlu i żeglugi.

Poza centralą w Lublinie, przy ul. Krakowskie Przedmieście № 58, oddziały Banku Ziemi Polskiej znajdują się: w Warszawie (ul. Moniuszki № 9), w Chełmie (dom własny) w Łucku, w Opocznie (dom własny), w Pińczowie, Puławach, Równem, Sandomierzu, Tomaszowie Lubelskim, Włodzimierzu Wołyńskim i w Zamościu, agentury zaś w Busku i Działoszycach.

Wkrótce powstaną organizowane obecnie oddziały, względnie agentury w Radomiu, Korcu, Dubnie, Ostrogu, Krzemieńcu, Sokolu, Kielcach, Pińsku i Hrubieszowie.

Obroty Banku Ziemi Polskiej w roku 1920 wykazują sumę 3,250,212,956 mk. 66 fg., zatrudnia zaś Bank z górą 180 osób personelu urzędniczego.

Władze Banku Ziemi Polskiej tworzy Rada Nadzorcza i Zarząd.

Do Rady Nadzorczej należą p.p.: Aleksander książę Drucki-Lubecki (prezes), Nikodem Budny (vice-prezes), Witold hr. Łoś, inż. Stefan Olszowski, dr. Bolesław Dziemski, Teodor Filipowicz, Antoni Rujchowski, inż. Tadeusz Przyłuski, Józef Przyłuski, Jan Supryn, dr. Roman Ziółecki, Wincenty Kosztowski, ksiądz Konstanty Aksamitowski, Józef Zeydler.

Zarząd tworzą p.p.: Feliks Wodzinowski (przewodniczący), dr. Władysław Hedinger i Jan Pankalla.

Adres telegraficzny Banku Ziemi Polskiej dla centrali i Oddziałów *„Bankziem"*, dla Warszawy *„Lubank"*.

KRONIKA KRAJOWA
HANDEL

WOBEC WOLNEGO HANDLU ZBOŻEM.

Województwo poznańskie powołało do życia specjalną komisję, której celem będzie regulowanie cen na zboże oraz rozdział tegoż pomiędzy powiatami. Powiaty, posiadające nadmiar zboża, oddawać je będą tym powiatom, względnie miastom, które nie zdołają wyżywić się z własnych zapasów. Do komisji tej należą przedstawiciele województwa i miasta Poznania, przedstawiciele Związku Producentów Rolnych oraz starostwie powiatów Poznań-Wschód i Poznań-Zachód. Komisja ma prawo kooptacji i prawdopodobnie należeć do niej będą jeszcze przedstawiciele Giełdy Zbożowej, Zjednoczenia Zawodowego i Związku Młynarzy.

CENY SPIRYTUSU.

Od dnia 15 lipca r. b. obowiązują na obszarze b. dzielnicy pruskiej, następujące ceny na spirytus:
1) cena zasadnicza za 1 litr 100% rektyfikowanego spirytusu — 500 mk.
2) za litr 100% rektyfikowanego spirytusu, wydawanego do wyrobu napojów spirytusowych dla fabryk wódek i destylacji — 540 mk.
3) ceny ulgowe: a) dla szpitali, zakładów naukowych i aptek za 1 litr 100% rektyfikowanego spirytusu — 90 mk. b) dla zakładów przemysłowych za litr 100% rektyfikowanego spirytusu pod warunkiem skażenia ogólnym lub specjalnym środkiem skażającym pod kontrolą skarbową 90 mk. c) za 1 litr spirytusu surowego skażonego ogólnym środkiem skażającym do palenia, czyszczenia i t. d. — 60 mk. d) za 1 litr spirytusu surowego 100% do wyrobu octu — 60 mk.

KREDYTY ZBOŻOWE.

Rząd przyznał kredyt zbożowy na kupno zboża w kwocie 5 miljardów marek. Kwotę tę rozdzielono, jak następuje: 1500 miljonów marek dla robotników przemysłowych, 1000 miljonów dla producentów rolnych, 1000 miljonów dla młynarzy, 500 miljonów dla kółek rolniczych, 500 miljonów dla urzędników państwowych i 500 miljonów dla Związków Stowarzyszeń Spożywczych.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa będzie wypłacała kredyty na podstawie poręczenia banków.

GIEŁDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Województwo poznańskie zezwoliło na utworzenie Giełdy Zbożowej w Poznaniu, jako oddziału Izby Przemysłowo-Handlowej. Rada Giełdowa składa się z 15 członków, któremi są reprezentanci najpoważniejszych firm zbożowych województwa. Na członków Giełdy Zbożowej zapisało się dotychczas przeszło 155 firm. Giełda jest organem rządowym; rozpoczęła ona notowania na zboże chlebowe oraz artykuły pastewne od 25 lipca r. b. Notowania urzędowe z dnia 1 sierpnia r. b. są następujące:
za 50 kg. w ładunkach wagonowych; dostawa natychmiastowa:

żyto	2.700—2.900—3.100
pszenica	— — —
jęczmień zim.	2.200—2.300—2.500
owies	— — —
mąka żytnia	— — —
mąka pszenna	— — —
ospa żytnia	1.800—2.000
rzepak	4.500—4.600—4.800
ziemniaki	750— 800—

CENY CUKRU.

Urząd Cukrowy b. dzielnicy pruskiej ustanowił następujące ceny na cukier: dla celów przemysłowych 90 mk. za kg., za biały cukier 130 mk., za żółty 110 mk. za kg.

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWA.

Powstała w Poznaniu hurtownia przetworów Ropnych p. f. „Majewski, Maciejewski i S-ka". Firma dostarcza hurtownie i detalicznie wszelkiego rodzaju oliw do maszyn, benzynę i smary dla celów przemysłowych i rolnictwa oraz wszelkie przetwory ropne.

*

Urzędnicy Polskiego Banku Handlowego, Banku Kwilecki Potocki i S-ka i Wielkopolskiego Banku Rolniczego założyli Towarzystwo Handlowe „Spójnia", Sp. z ogr. odpow. w Poznaniu. Celem spółki jest zaopatrywanie urzędników wymienionych banków w artykuły spożywcze oraz materjały i konfekcję. Wysokość udziału określono na 1.000 marek i 100 mk. wpisowego.

HURTOWNIA SPÓŁEK SPOŻYWCÓW.

Hurtownia Spółek Spożywców, Tow. Akc. w Poznaniu otworzyła w połowie lipca oddział w Grudziądzu we własnym domu.

„CERES", TOW. AKC. W LESZNIE.

Tow. Akc. „Ceres", Bank Zbożowy w Lesznie, podwyższa kapitał zakładowy o 8.000.000 mk. t. j. do 10.000.000 mk. przez wypuszczenie nowej emisji akcji po kursie 160%.

POJEMNOŚĆ STATKÓW HANDLOWYCH.

Ogólna pojemność statków handlowych wszystkich państw wzrosła w porównaniu z 1914 r. o 11 miljonów tonn i obecnie wynosi 54 miljony tonn. Przedewszystkiem zwiększyła się pojemność statków amerykańsich o 10 miljonów tonn.

WYWÓZ ROPY NAFTOWEJ.

W Dzienniku Ustaw № 66 ogłoszono rozporządzenie Ministra Skarbu w przedmiocie uregulowania wywozu ropy naftowej i produktów naftowych. Powyższe rozporządzenie wprowadza reglamentację obrotu ropą i jej przetworami z zagranicą. Pozwolenia na wywóz wydaje Państwowy Urząd Naftowy, przytem od od eksporterów pobierane są opłaty wywozowe.

WYWÓZ CEMENTU.

Z Polski wywozi się znaczne ilości cementu. Między innemi w sierpniu wywieziono przez Gdańsk 600 beczek cementu do Danji.

Z KOMISJI REWINDYKACYJNEJ.

Komisja Rewindykacyjna przy Głównym Urzędzie Likwidacyjnym podaje do wiadomości, że przystąpi wkrótce do odbioru w naturze następujących kategorji przedmiotów, wywiezionych przez niemców lub osoby działające w ich interesie, z terytorjum Polski, stanowiącego uprzednio były zabór rosyjski, na terytorjum Niemiec lub ich wojennych sprzymierzeńców:

a) Archiwa (patenty, plany, rysunki, modele, rejestry, księgi handlowe lub kancelaryjne, korespondencje, druki i t. p.).

b) Dzieła sztuki i kultury (obrazy, rzeźby, rękopisy, książki, zbiory i t. p.) biżuterja i kosztowności.

c) Dzwony, przedmioty kultu, aparaty kościelne lub ich części.

d) Narzędzia i instrumenty, służące do pracy zawodowej z wyłączeniem narzędzi rolnictwa i instrumentów przemysłu, rolnictwa i żeglugi o których zwrot Komisja Rewindykacyjna już występowała.

e) Papiery wartościowe z kuponami.

Pozatem Komisja Rewindykacyjna wystąpi o zwrot zabranych, aresztowanych lub sekwestrowanych przez władze cywilne lub wojskowe niemieckie, bądź przez poddanych niemieckich lub ich przedstawicieli:

1) Kaucji, depozytów i wkładów w instytucjach kredytowych.

2) Gotowizny w instytucjach samorządowych, publicznych i t. p. bądź też u osób prywatnych.

3) Kapitałów przysłanych z Rosji do Polski przez uchodźców, które były zatrzymane przez niemców.

4) Długów ściągniętych przez niemieckie zarządy cywilne i wojskowe.

Mając na względzie, że rejestracja strat wojennych, przeprowadzona w swoim czasie przez Komisję Szacunkową, nie obejmowała wszystkich przedmiotów wyżej wymienionych kategorji oraz obszarów przyłączonych na mocy Traktatu Ryskiego do Rzeczypospolitej Polskiej, Komisja Rewindykacyjna ogłasza co następuje.

Wszystkie osoby i instytucje. poszkodowane przez zabranie im przedmiotów oraz sum, podpadających pod którykolwiek z wyżej wymienionych punktów, które poniesionych strat, nie zarejestrowały w państwowych Komisjach Szacunkowych, winny złożyć osobiście lub przesłać pocztą odpowiednie własnoręcznie wypełnione deklaracje do wydziału Identyfikacyjnego Komisji Rewindykacyjnej w Warszawie przy ulicy Jasnej № 8. (I-sze piętro) w terminie miesięcznym od dnia ogłoszenia. Deklaracje winny być sporządzone oddzielnie na każdy poszczególny przedmiot, względnie kompleks przedmiotów jednakowych i zawierać informacje według następującego kwestjonarjusza:

1) imię, nazwisko, przynależność państwowa poszkodowanego.

2) Dokładny adres, zgłaszającego deklarację (Powiat, gmina, wieś, miasto, ulica, numer domu).

3) Dokładny opis przedmiotów (rozmiary, waga, cechy, charakterystyczne części składowe i przynależności).

4) Sposób zabrania (rekwizycja, sekwestr, areszt, rabunek, wypożyczenie, czas zabrania (rok, miesiąc, dzień). Miejsce zabrania (powiat, gmina, miasto, ulica, № domu).

5) Władza (Urząd) względnie osoba, która zabranie zarządziła lub przeprowadziła.

6) Miejsce, dokąd przedmiot wywieziono (Miasto, ulica, № domu, powiat, gmina, wieś).

7) Komu przedmiot zabrany oddano do przechowania lub użytkowania (Organizacja, urząd, firma, lub osoba).

8) Wynagrodzenie otrzymane przez poszkodowanego (suma w markach lub w rublach).

9) Czas wypłaty (rok, miesiąc, dzień) i urząd lub osoba, która zapłatę pobrała.

10) Dowody, potwierdzające zgodność deklaracji (kwit rekwizycyjny, numer data, zaświadczenie tymczasowe lub inne).

11) W razie braku dowodów, potwierdzenie prawdziwości danych, złożonych w deklaracji przez uwierzytelnione podpisy dwóch świadków.

12) Dokładny adres w Polsce, według którego poszkodowany pragnie mieć dostarczony przedmiot w razie odnalezienia go.

Deklaracje powinny o ile możności zawierać odpowiedzi na wszystkie punkty kwestjonarjusza, jednak niemożność ścisłego wypełnienia tego warunku nie powoduje niemożności zgłoszenia. Przy deklaracjach winny być składane wszelkie dokumenty dowodowe w oryginałach lub odpisach, z tem, że w razie złożenia ich w odpisach nieuwierzytelnionych, oryginały winny być na żądanie Komisji Rewindykacyjnej okazane. Pożądane jest załączenie fotografji rzeczy poszukiwanych, Podania i załączniki są wolne od opłat stemplowych.

Deklaracje powyższe winny być datowane i podpisane, przyczem Komisja Rewindykacyjna zwraca uwagę, że stosownie do Rozporządzenia dnia 31/III 1921 roku Dziennik Ustaw № 29 poz. 168 § 2 za podanie fałszywych informacji grozi odpowiedzialność karna.

USTAWA GÓRNICZA.

W związku z pracami nad ustawodawczą unifikacją trzech dzielnic Polski — Ministerjum Przemysłu i Handlu przystąpiło do opracowania jednolitej dla całego państwa ustawy górniczej. Pracę rozpoczęła specjalna komisja prawno-górnicza, składająca się z urzędników oraz sfer społeczeństwa, zainteresowanych sprawami górnictwa. Ustawa będzie opracowana na podstawie dotychczas obowiązujących w trzech dzielnicach Polski ustaw górniczych.

USTAWA RYBACKA.

Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwowych opracowało ustawę rybacką, która reguluje na obszarze Państwa Polskiego sprawy rybołówstwa morskiego i śródlądowego na wodach bieżących, jeziorach i stawach. Ustawa wzorowana jest na nowoczesnem ustawodawstwie zagranicznem, uwzględniając oczywiście lokalne warunki gospodarcze i geograficzne.

Niebawem ustawa rybacka zostanie wniesiona do Sejmu.

ROKOWANIA POLSKO-GDAŃSKIE.

Rokowania polsko-gdańskie zostały zakończone. Pozostaje jeszcze praca redakcyjna układu oraz przetłumaczenie go na języki francuski i angielski w celu przesłania tych tłumaczeń Lidze Narodów do wiadomości. Układ będzie niebawem podpisanym w Warszawie.

WYWÓZ JAJ.

W chwili obecnej wywóz jaj zagranicę jest zabroniony. Jedynie w 1920 r. wywieziono 200 wagonów jaj na poczet umowy kompensacyjnej z Austrją.

Przed wojną Polska wywoziła znaczne ilości jaj, jednak brak dokładnej statystyki nie pozwala na cyfrowe określenie tej ilości. Sama Galicja w 1917 r. a więc po inwazji rosyjskiej i zniszczeniu wielu gospodarstw wywiozła 700 wagonów jaj. W przybliżeniu więc można określić, iż obecnie moglibyśmy wywozić rocznie kilka tysięcy wagonów jaj, co przy dzisiejszych cenach przedstawiałoby wartość kilku miljonów marek.

W niedalekiej przyszłości eksport jaj będzie stanowił poważną pozycję w naszym bilansie handlowym. Według Zacharskiego w Polsce było 25 miljonów kur, zaś roczna produkcja wynosiła 16 tysięcy wagonów jaj. Obecnie produkcja ta zmniejszyła się wskutek zniszczenia wielu gospodarstw włościańskich, które były głównym dostawcą jaj, jednak należy się liczyć z tem, iż w miarę odbudowy kraju a zwłaszcza przeprowadzenia reformy rolnej i zwiększenia ilości gospodarstw włościańskich, produkcja jaj znacznie wzrośnie w stosunku do przedwojennej i Polska po pokryciu własnego zapotrzebowania będzie miała znaczne ilości jaj na eksport.

Mamy szereg fachowych organizacji, połączonych w Syndykat jajczarski z siedzibą w Krakowie, które, posiadając odpowiednie urządzenia oraz znając doskonale zagraniczne rynki zbytu jeszcze z czasów przedwojennych, mogłyby należycie zorganizować eksport jaj. W związku z eksportem należy zwrócić uwagę na poważne braki naszych urządzeń chłodniczych, posiadających doniosłe znaczenie dla eksportu i przechowywania jaj oraz dla całego przemysłu spożywczego.

Przemysł spożywczy wogóle i ściśle z nim związane chłodnictwo jest niedoceniany w Polsce, która jest krajem rolniczo - przemysłowym. Przemysł spożywczy należycie zorganizowany musi przynieść krajowi, podobnie jak w Danji wielkie korzyści.

KU WOLNEMU HANDLOWI.

Ministerstwo b. dzielnicy pruskiej pozwoliło aż do odwołania na wywóz do innych dzielnic koni i bydła młodocianego do 2 lat wieku oraz owiec bez obowiązku starania się o pozwolenie wywozu w Wojewódzkim Wydziale Wywozu.

PODATKI NA KRESACH WSCHODNICH.

W № 59 Dziennika Ustaw ogłoszono Ustawę z dnia 17 czerwca 1921 r. o poborze na rzecz Skarbu Państwa dodatku od podatków: gruntowego, podymnego, domowo-klasowego, budynkowego oraz unormowania podatku gruntowego na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego jak też powiatów białostockiego, bielskiego, sokólskiego, wołkowyskiego, białowieskiego i grodzieńskiego — województwa białostockiego.

HANDEL SOLĄ I CUKREM.

W sferach rządowych rozważany jest projekt wprowadzenia wolnego handlu solą. Wkrótce będzie również zniesiony monopol cukrowy. Minister Skarbu złożył już odpowiedni wniosek Radzie Ministrów.

KRONIKA ZAGRANICZNA

OBCIĄŻENIE PODATKOWE.

Według danych angielskich wysokość podatków na głowę wynosi: w Anglji 22 funt. ster., we Francji 390 fr., we Włoszech 200 lirów, w Niemczech 599 marek.

POŻYCZKA FRANCUSKA W STAN. ZJEDNOCZONYCH.

Francja pożycza od prywatnego konsorcjum banków w Stanach Zjednoczonych 100 miljonów dolarów na następujących warunkach: konsorcjum udziela 7.5 procentową pożyczkę na lat 20, pożyczka będzie wypłacona po kursie 95%.

ODBUDOWA GOSPODARCZA ŚWIATA.

W Stanach Zjednoczonych Am. Półn. powstał projekt założenia banku narodów z kapitałem 2400 miljonów dolarów w celu odbudowy gospodarczej wszystkich krajów i stabilizacji walut. Nadmiar złota, posiadanego przez Stany Zjednoczone będzie stanowił podstawę dla kryzysów międzynarodowych. W ten sposób Stany Zjednoczone zamierzają ożywić handel światowy.

PODWYŻSZENIE CEŁ W SZWECJI.

Rząd szwedzki, broniąc się przed konkurencją zagraniczną, zwłaszcza niemiecką, zamierza podwyższyć stawki celne na wiele towarów. Projektowane jest podwyższenie ceł ad valorem o 30%, zaś specyficznych o 100%.

KRYZYS WALUTOWY WE WŁOSZECH.

W związku z kryzysem walutowym rząd włoski wprowadza szereg zarządzeń w celu poprawienia sytuacji. Między innemi listy polecone, wysyłane zagranicę, będą podlegały kontroli; wprowadzono ograniczenie obrotu walutami zagranicznemi, które kupuje i sprzedaje centrala dewiz; kupcy i przemysłowcy otrzymują pozwolenia wyrównania ich weksli zagranicznych w walucie włoskiej.

STREJK GÓRNIKÓW ANGIELSKICH A PRODUKCJA WĘGLA.

Podczas trzymiesięcznego strejku górników angielskich produkcja węgla wyniosła 179 tysięcy ton, zaś w ciągu pierwszych trzech miesięcy 1920 r. wyprodukowano 61.1 milj. ton. Zatem strejk spowodował również straty gospodarcze w Anglji.

FINANSE PORTUGALJI.

Sytuacja finansowa w Portugalji jest bardzo trudna. Ludność nie chce płacić podatków, zaś oprocentowanie długów w kwocie 49 miljonów funtów szterlingów wymaga wielkich sum pieniężnych. Deficyt w r. b. wynosi 300.000 kontos, co równa się kilkudziesięciu miljardom marek polskich.

PODWYŻSZENIE TARYFY CELNEJ W SZWAJCARJI.

Szwajcarja podwyższyła stawki celne od 200 do 300%. Podwyższetaryfy celnej wymierzone jest przedewszystkiem przeciwko Niemcom, z któremi Szwajcarja zawarła umowę handlową opartą na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania. Nowa szwajcarska taryfa celna wywołała zrozumiałe niezadowolenie w Niemczech.

MONOPOL ZBOŻOWY W RUMUNJI.

Rada Ministrów postanowiła wprowadzić monopol na wywóz pszenicy poza granicę Rumunji. Cena ustalona na miejscu wynosi 15.000 lei za wagon. Pszenica przeznaczona na eksport będzie zakupywana i sprzedawana poza granicą państwa widocznie przez rząd. W ten sposób rząd chce ustalić cenę na zboże, ażeby uprzedzić możliwą konkurencję spekulantów i zmusić ich do płacenia za zboże pieniędzmi rumuńskiemi, powodując w ten sposób zwyżkę waluty na rynku międzynarodowym. Prawdopodobnie rząd rumuński sprzedawać będzie pszenicę po 30.000 lei za wagon.

TARYFA KOMUNIKACJI NAPOWIETRZNEJ.

Łotewskie ministerstwo komunikacji ustaliło następującą taryfę za przejazd aeroplanem: z Rygi do Kowna — 400 mar. niem., z Rygi do Królewca — 750 mar. niem., z Rygi do Gdańska — 990 mar. n., z Rygi do Szczecina — 1885 m. n. i z Rygi do Berlina — 1.950 m. n.. bagaż ręczny przewożony jest gratis;

ZNIŻKA CEN NA SIEMIĘ I OLEJ LNIANY.

Na Łotwie i Litwie w ostatnich czasach daję się zauważyć znaczny spadek cen na siemię i olej lniany. Cena oleju lnianego obniżyła się z 90 mar. do 47 mar. za pud. Niektóre większe olejarnie poniosły znaczne straty.

REJESTRACJA RUBLI CARSKICH W ŁOTWIE.

„Jaunakas Żinas“ komunikuje, że od dnia 13 marca do 2 czerwca wydział obrotów walutą zagraniczną zarejestrował 19.569.276 rubli carskich. Gazeta ta czyni uwagę, że jest to tylko nieznaczna część kursujących na Łotwie rubli carskich.

KOMUNIKACJA WODNA Z PETERSBURGA DO REWLA.

W najbliższym czasie będzie otwarta prawidłowa komunikacja wodna pomiędzy Petersburgiem i Rewlem. Kursować będzie statek pasażersko-towarowy „Jastreb“.

TRAKTATY HANDLOWE.

We wrześniu r. b. rozpoczną się rokowania gospodarcze z Rosją i Czechosłowacją w celu zawarcia traktatów handlowych. Natomiast w październiku względnie listopadzie t. j. po zakończeniu rokowań z Rosją i Czechosłowacją zostanie zawarty traktat handlowy z Austrją.

CO PŁACĄ NIEMCY.

Rada Najwyższa postanowiła znieść sankcje z zastrzeżeniem, że Niemcy zapłacą ratę długu do dnia 31 sierpnia r. b. i złożą miljard marek w złocie.

WYSTAWA W RIO DE JANEIRO.

We wrześniu roku 1922 w Rio de Janeiro otwarta będzie wystawa międzynarodowa.

Z LIPSKA DO FLORENCJI.

Doroczny międzynarodowy jarmark na książki w Lipsku, zaczynając od roku 1922, przeniesiony zostanie na stałe do Florencji.

USTRÓJ WŁADZ GOSPODARCZYCH ROSJI SOWIECKIEJ.

W przededniu zawarcia traktatu handlowego, a więc prawnego unormowania stosunków ekonomicznych z Rosją Sowiecką, wskazanem jest poznać ustrój jej władz gospodarczych.

Centralnym organem gospodarczym Rosji Sowieckiej jest Najwyższa Rada gospodarstwa narodowego (Wyszsownarhow), powołana do rozstrzygania podstawowych zagadnień polityki gospodarczej państwa i administrowania gospodarstwem społecznem. Na czele Najwyższej Rady gospodarstwa narodowego stoi prezydjum, składające się z 11 osób. Przewodniczącego i jego zastępcę zatwierdza Wszechrosyjski Centralny Komitet Wykonawczy, zaś członków prezydjum — Rada Komisarzy Narodowych. Zasadniczo członkowie prezydjum są zatwierdzani na rok, lecz Rada Komisarzy Narodowych może w każdej chwili wprowadzać zmiany stosownie do swego uznania. Wyszsownarhow jest odpowiedzialny za swe czynności przed Radą Komisarzy Narodowych i Wszechrosyjskim Centralnym Komitetem Wykonawczym.

W organizacji centralnych władz gospodarczych wyróżniają się dwa działy: polityki gospodarczej i administracji przemysłowej. Pierwszy dział obejmuje dwanaście wydziałów, które opracowują dla prezydjum Wyszsownarhowa plany gospodarcze oraz udzielają ogólnych dyrektyw wy w zakresie organizacji życia gospodarczego. Najważniejszemi z nich są: 1) oddział statystyki przemysłowej, 2) komisja organizacyjna, opracowywująca plany produkcji poszczególnych gałęzi produkcji, 3) wydział finansowo-ekonomiczny i rozrachunkowy, zajmujący się kwestją finansowania przedsiębiorstw przemysłowych, 4) wydział naukowo-techniczny rozpatrujący techniczną stronę organizacji zakładów przemysłowych, 5) Komisja rozdzielcza, przygotowująca projekty rozdziału całej produkcji krajowej i 6) Komitet dla handlu zagranicznego. Jako oddzielny wydział przy prezydjum jest stała wystawa wytworów przemysłu. Na podstawie gotowych projektów, opracowanych przez powyższe wydziały, prezydjum Wyszsownarhowa rozstrzyga problematy polityki gospodarczej państwa.

Drugi dział obejmuje 50 wydziałów przemysłowych, z których każdy administruje odpowiednią gałęzią przemysłu. Na czele każdego wydziału stoi jeden kierownik względnie kilku, mianowicie od 3 do 5. Kierowników wydziałów mianuje prezydjum Wyszsownarhowa w porozumieniu i za zgodą odpowiedniego związku zawodowego.

Do zakresu działania danego wydziału należy podział surowców pomiedzy fabryki, ustanawianie administracji poszczególnych zakładów przemysłowych, opracowywanie planów finansowania fabrykacji w zakresie danej gałęzi przemysłu, nadzór techniczny i t. p. Centralne władze gospodarcze administrują 2910 wielkiemi, upaństwowionemi zakładami przemysłowemi.

Kierownicy oddziałów przemysłowych Wyszsownarhowa rekrutują się z następujących kategorji osób: 80% robotników, 35—40% fachowców (inżynierów, techników i t. p.) i 25—80% innych osób przeważnie urzędników zakładów przemysłowych. Według Milukowa, władze centralne skarżą się na brak fachowych sił tachnicznych i tem tłumaczą tymczasową niemożliwość należytego technicznego zorganizowania przemysłu.

Oprócz centralnych władz gospodarczych istnieją Gubernjalne Rady gospodarstwa narodowego, zorganizowane na wzór Wyszsownarhoza. Jedynie prezydjum składa się z 3 osób. Gubernjalne Rady Gospodarstwa narodowego administrują 3494 upaństwowionemi zakładami przemysłowemi, jednak nie posiadają prawa rozporządzania wytworami przemysłu, ponieważ całą produkcją państwa dysponuje Wyszsownarhoz.

Co roku odbywają się zjazdy Gubernjalnych Rad Gospodarstwa narodowego, na których są rozważane kwestje polityki gospodarczej oraz działalność Wyszsownarhoza.

Zasadniczo Wyszsownarhoz jest naczelną władzą Rosji sowieckiej, jednak dotychczas istnieją samodzielne komisarjaty: skarbu, rolnictwa, komunikacji i aprowizacji, które pozostają wprawdzie w ścisłym związku z Wyszsownarhozem.

Oddzielnie należy traktować kwestję narodu, któryześrodkowuje się w dwuch organizacjach, a mianowicie: w Komitecie dla handlu zagranicznego przy Wyszsownarhozie i samodzielnym Narodowym Komisarjacie handlu zagranicznego (Narkomwniesztorg).

Komitet dla handlu zagranicznego sporządza listy towarów krajowych, przeznaczonych na eksport oraz towarów zagranicznych potrzebnych Rosji. Narodowy Komisarjat handlu zagranicznego, otrzymując powyższe listy towarów, stara się możliwie najkorzystniej sprzedać towary przeznaczone na eksport, oraz kupić zagranicą towary potrzebne Rosji. Również do jego kompetencji należy zawieranie traktatów handlowych.

Pomiędzy temi organizacjami toczyła się i toczy jeszcze walka: Krasin, jako kierownik Narodowego Komisarjatu handlu zagranicznego, obawiając się zupełnej ruiny gospodarstwa narodowego, dążył do powolnego, ewolucyjnego przejścia od formy prywatno-prawnej gospodarki do socjalnej, natomiast Rykow, ówczesny prezes Wyszsownarhoza, nie licząc się z rzeczywistością, urządzał życie gospodarcze w myśl doktryny. Narodowy Komisarjat handlu zagranicznego uzyskał większe znaczenie od chwili zakończenia wojen prowadzonych przez Rosję i nawiązania stosunków ekonomicznych z zagranicą.

Ustrój sowieckich władz gospodarczych posiada wiele braków, zwłaszcza wadliwy podział funkcji gospodarczych oraz brak rozgraniczenia kompetencji poszczególnych organów władz gospodarczych. W polityce gospodarczej Rosji sowieckiej nie można się dopatrzeć jakiejś przewodniej myśli, jakiegoś celowego kierunku na przyszłość. Na gruzach zburzonego gmachu ustroju kapitalistycznego nie postawiono nawet rusztowania, na którem mogłoby się oprzeć gospodarstwo społeczne Rosji współczesnej.

M. J.

KRONIKA REKLAMOWA

Małżeństwo a reklama.

Jeżeli żenisz się w Paryżu, otrzymasz wielką żółtą kopertę z napisem: Papiery Małżeńskie, opatrzoną marką oficjalną „Usługa Reklamowa". Koperta zawiera:

1. Katalog krawca, którego specjalnością są ubrania do ceremonji zaślubin.

2. Prospekt innego magazynu ubiorów z widokiem nowożeńców na okładce.

4. Cennik najmu pojazdów z remizy, różnego rodzaju, zacząwszy od powozów o białych wnętrzach, niebieskich, lub zielonych, na kołach gumowych z lokajem na koźle, aż do demokratycznych jedno siedzeniowych.

Reklama restauracji wydającej obiady za 5 franków, 6, 7, 8, 10 do 12 na osobę. Restauracja ofiarowuje nowożeńcom, ich gościom bezpłatne wejście do ogrodu podzwrotnikowego. Fortepiany są do rozporządzenia pań. Restauracja posiada doskonałego fotografa, który wykonywa darmo portrety nowożeńców i ich orszaku.

6. Katalog jednego z największych sklepów spożywczych w Paryżu.

7. Cennik składu węgla.

8. Prospekt towarzystwa dróg żelaznych z oznaczeniem cen wycieczek i podróży różnorodnych jak również, o niezwykła przezorności!— kartę pocztową illustrowaną, — zapewne dla zawiadomienia rodziny w czasie podróży.

9. Bilet reklamowy sklepu z perfumami niezwykle wonny i noszący napis: „mój zapach jest nieskończony, zastępuje on równie dobrze aromatyczny powiew lasu, jak i upajającą woń ukwieconej wiosny.

Czegóż więcej można pragnąć do szczęścia? Nie zapomniano o niczem aż do perfum upajających. Nie jest to jednak wszystko. Nowożeńcy otrzymują jeszcze piękną książkę ze złoconemi brzegami, wspaniale oprawną i zatytułowaną: „Złota księga narzeczonych i nowożeńców". Jest to niezwykle interesującą historja małżeństwa w ciągu wieków i wszystkich zwyczajów związanych z niem i narzeczeństwem. Książka jest bogato illustrowana podług odnośnej kolekcji Biblioteki Narodowej. Stanowi ona rodzaj albumu, który każdy przeczyta z zaciekawieniem. Naturalnie obok wymienionych istnieją również inne rysunki związane treścią ze sprawą małżeństwa. Są to odpowiednie ogłoszenia, dotyczące spraw ubrania, umeblowania, bielizny i t. p. . Książkę naturalnie rozsyła się małżonkom zamożnym. Dla takich ślub jest połączony z całym szeregiem niezwykłych wydatków. Firmy, które puszczają w świat podobne publikacje, wydają na nie ogromne sumy. Częstokroć koszt egzemplarza dochodzi do 3, 4 franków, drukuje się zaś 20.000 egzemplarzy. Zbytek ten jednak wspaniale się opłaca, piękną książkę weźmiemy z przyjemnością do ręki i bezwiednie damy się usidlić zręcznej reklamie. Małżeństwo więc to jedna z okazji najbardziej pożądanych dla kupców.

R.

Siła reklamowa „Strażnicy Polskiej"

Tow. Akc. „Reklama Polska" która prowadzi dział ogłoszeń dziennika plakatu „Strażnica Polska", otrzymuje szereg podziękowań od firm za umieszczenie ich reklam w „Strażnicy Polskiej".

Podajemy poniżej odpis listu znanej firmy Sp. Akc. „Polska Składnica Pomocy Szkolnej".

POLSKA SKŁADNICA POMOCY SZKOLNEJ SP. AKC.
WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 33. Telefony: Zarządu 28-73 i 138-43, Ekspedycji 287-30.

Warszawa, d. 18 sierpnia 1921 r.

TOWARZYSTWO AKCYJNE

„REKLAMA POLSKA"

w/m JASNA 10.

Z prawdziwym zadowoleniem stwierdzamy, iż ogłoszenia nasze zamieszczane w „Strażnicy Polskiej" przynoszą Towarzystwu naszemu istotną korzyść, gdyż bardzo wielu zgłaszających się z zamówieniami, powołują się na ogłoszenia czytane w „Strażnicy Polskiej". Dziękując W-nym Panom za polecenie nam „Strażnicy Polskiej", pozostajemy

z poważaniem

SPÓŁKA AKCYJNA
POLSKA SKADNICA POMOCY SZKOLNYCH
Vice-Dyrektor K. ZARZECKA

BIBLIOGRAFJA.

Z. Kowalczewski i Dr. W. Kasperowicz. System metryczny miar. Stotrzydziestolecie 1791-1921. Odbitka z „Przeglądu Technicznego". Warszawa 1921.

Broszurka zawiera w zwięzłej i przystępnej formie historję systemu metrycznego aż do ostatnich czasów oraz wykaz zasadniczych definicji systemu miar, ustalonego we Francji przez Dekret z dnia 26 lipca 1919 r. Wobec projektowanego uznania systemu metrycznego za jedynie obowiązujący w Polsce, jest bardzo pożądane aby młodzież szkolna, korzystając z pomocy nauczyciela zapoznała się z ciekawą historją systemu metrycznego, który jest jednym z tryumfów genjuszu francuskiego.

Góra Witold prof. Bilanse. *Studja z ekonomiki prywatnej prof. Witolda Góry obecnie kierownik biura ekspertyzy buchalteryjnej w Warszawie.* W zakresie buchalterji pierwsza u nas książka o wyższym poziomie, a nawet pierwsza o bilansach, jeżeli pominąć broszury E. Dutlingera. Rewizje i analizę bilansów ujmuje autor wszechstronnie i głęboko, dużo wnosi nowych spostrzeżeń z praktyki, podkreśla znaczenie buchalterji w kalkulacji i jej naukowe badanie metodą statystyczną, która znajduje coraz więcej zastosowania we wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwach. W analizie bilansów specjalnie zwrócono uwagę na „pewność" przedsiębiorstwa, wyrażającą się stosunkiem kapitału własnego do cudzych i na „wypłacalność", wynikającą ze stosunku zobowiązań do aktywów płynnych. Na str. 114 doskonale omówiony jest podział kapitału na zakładowy, obrotowy, udziałowy, własny i cudzy. Wogóle autor cel swój osiągnął, bo położył fundament pod dalsze studja na tem polu: szkoda tylko, że w zasadniczych przykładach niema przykładu towarowego przedsiębiorstwa.

W książce znaleźć można bibljografję naszą i obcą, oraz organizację „buchalterów" zagranicą.

Inż. St Roszkowski, S. H. S. Szkice z Jugosławji. (Warszawa 1921. E. Wende i S-ka str. 85). Książka ta ma na celu zapoznanie czytelnika polskiego z jednym z nowoutworzonych państw — z Jugosławją. W przeciwstawieniu do zagranicy, Polska musiała czerpać wiadomości o nowych organizmach państwowych z publikacji cudzoziemskich, które nie mogły uwzględniać rzeczy, najbliżej czytelnika polskiego obchodzących. Książka p. Roszkowskiego daje barwny opis głównych ośrodków życia politycznego, kulturalnego i handlowego Jugosławji, w ten sposób uzmysławiając różnice charakterystyczne między krajami, wchodzącemi w skład dzisiejszej Jugosławji; dalej książka ta daje obraz stosunków politycznych i układu partyjnego Jugosławji. Rozdział p. t. „Nieco cyfr" przytacza dane statystyczne, inne rozdziały tej ciekawej książki omawiają nigdzie dotychczas niedrukowane szczegóły o osadnictwie polskiem w Bośni, o stosunkach wzajemnych między polską a Jugosławją, o przyjaciołach naszych w Jugosławji, wreszcie o agitacji czeskiej w tym kraju, skierowanej przeciwko interesom polskim. Książka inż. Roszkowskiego znalazła już głośne echo w prasie jugosławiańskiej, wywołując dłuższe przychylne recenzje w pismach codziennych oraz w wydawnictwach perjodycznych Belgradu, Zagrzebia i Lublany.

№ 16. Adres Redakcji i Administracji Marszałkowska 96 tel. 246-58.

Zarys reformy walutowej.

Niepokojący stan naszych finansów wymaga zasadniczej reformy i to reformy gruntownej. W sprawie tej wielu ekonomistów zabierało już głos w prasie naszej, rząd czyni zabiegi w celu uzdrowienia walut ale sprawa ta jest ogromnie zawikłana gdyż decyduje w niej cała władza czynników natury politycznej, gospodarczej wreszcie psychologicznej. Poniżej zamieszczamy projekt reformy waluty polskiej, nakreślony przez adw. p. Janusza Pierzchalskiego, który niewątpliwie zasługuje na baczniejszą uwagę, aczkolwiek nie we wszystkich punktach się zgadzamy z autorem. P. J. Pierzchalski ogranicza się w swym artykule do zcharakteryzowania jedynie wytycznych ogólnych oraz wytycznych szczegółowych reformy walutowej.

(Red.)

Wytyczne ogólne.

1) Ciężkim błędem finasowym jest wyczekiwanie stopniowej poprawy zdeprecjonowanej waluty od rozwoju produkcji krajowej. Przy walucie, spadającej dziesięciokrotnie w ciągu roku nie może być mowy o normalnym rozwoju produkcji; rozwija się tylko spekulacja, pochłaniająca wszystkie kapitały i całą energję przemysłową i handlową. *Tylko ustalenie waluty umożliwi rozwój produkcji w kraju.*

2) *Najwyższe pożądane zwiększenie wartości marki jest trzykrotne i to, o ile będzie się odbywać stopniowo.* Wszelkie próby wydatniejsze zwiększenia wartości marki polskiej należy odrzucić ostatecznie, jako szkodliwe dla Skarbu Państwa i gospodarstwa narodowego. Osławiony napis na markach polskich, pozostawiający określenie ich wartości w złocie Sejmowi Ustawodawczemu jest bardzo cenny, gdyż daje prawo określenia tej wartości odpowiednio nisko.

3) *Należy stworzyć prerogatywę dla kapitałów wyrażonych w walucie polskiej przez zwolnienie tych kapitałów od wszelkich danin i pożyczki przymusowej i jednocześnie jaknajbardziej intesywne obciążenie temi daninami, pożyczką pzymusową i podatkumi wszelkich dóbr realnych* (majątków nieruchomych, towarów, rzeczy drogocennych, akcji przemysłowych i handlowych oraz kapitałów w walutach zagranicznych). Dotychczas ci posiadacze tych dóbr realnych automatycznie wzbogacali się kosztem tych, którzy mieli swoje środki utrymania w formie pracy zarobkowej, czy też oszczędności w walucie polskiej oraz w pożyczkach, wyrażonych w tejże walucie.

4) Należy natychmiast przynajmiej pięciokrotnie podwyższyć wszystkie opłaty kolejowe i pocztowo-telegraficzne, przynajmniej dwudziestokrotnie opłaty stemplowe (nie procentowe) natychmiast wyzyskać całkowicie ustawę sejmową o podniesieniu podatków pośrednich na przedmioty chociażby najbardziej powszechnego użytku, podnieść w stosunku podwójnym do kosztów własnych ceny takich artukułów monopolowych jak sól, nafta i cukier, oraz potroić cenę za wódkę i wyroby tytuniowe. *Wszystko to robić twardo, wychodząc z zasady, że najgorszym podatkiem pośrednim jest podatek nakładany na warstwy zarobkujące przez praktykowane dotychczas niepoczytalne drukowanie po 10 miljardów papierków miesięcznie* — i wy-

nikający stąd ciągły spadek siły kupnej marki polskiej. Producent rolny, stanowiący dwie trzecie ludności polskiej, zmuszony do płacenia znacznie większych sum za niezbędne mu sól, naftę, zapałki i d. t. będzie zmuszony zwiększyć podaż do miasta, wyprodukowanych przez siebie produktów rolnych i w rezultacie podniesienie wydatne podatków pośrednich wywoła nie podrożenie, lecz potanienie środków spożywczych. W tymże kierunku będzie działać i zwiekszenie siły kupczej marki polskiej, osiągnięte przez wstrzymanie dalszych emisji tych marek.

5) Zupełna swoboda eksportu z Polski z wyłączeniem bydła, zboża i mąki, lecz z dopuszczeniem wywozu przetworów mącznych i wszelkich innych produktów oraz natychmiastowe maksymalne obciążenie opłatą w złotych frankach wszystkich przebywających zagranicą bez należycie uzasadnionej potrzeby.

1) Ustawodawcze ustalenie wartości marki polskiej, jako jednej setnej złotego polskiego — równego w kruszcu złotemu frankowi szwajcarskiemu. Będzie to przyznane marce polskiej wartości trzykrotnie (o 200%) wyższej od obecnej giełdowej.

2) Ustawodawcze ustalenie, że najwyższa ilość złotych polskich, niepokrytych całkowicie złotem — wynosić ma 120 miljardów marek — czyli jeden miljard dwieście miljonów złotych polskich.

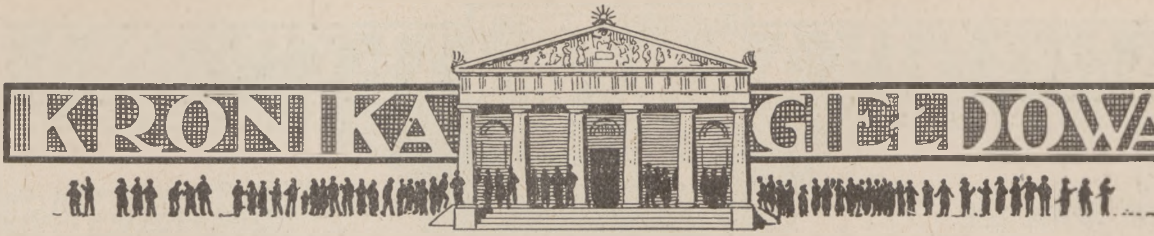
3) Ustawodawcze ustalenie, że złote polskie ponad wskazaną w poprzednim punkcie sumę mogą być emitowane tylko po całkowitem pokryciu ich w złocie i dopiero wtedy, gdy zapas złota, gromadzony przez Skarb Państwa dla zabezpieczenia wskazanej powyżej sumy 1 miljard 200 miljonów złotych dosięgnie 50% tej sumy.

4) Ustawodawcze ustalenie, że wszelkie sumy w złocie i srebrze, mające wpłynąć do Skarbu Państwa od Austrji i Rosji — z tytułu likwidacji wspólnoty państwowej z temi państwami—będą całkowicie przekazane do Skarbu Państwa dla zwiększenia posiadanego już obecnie zapasu złota i srebra i nie mogą być użyte na inny cel.

5) *Wypuszczenie wewnętrznej pożyczki państwowej — w złotych frankach na sumę 400 miljonów franków złotych (40 miljardów marek polskich według ustalonego w 1 parytetu 100 mk. p. = 1 złotemu frankowi) oprocentowaną 4% w złotych frankach, podlegającą amortyzacji w równych ratach. W ciągu 50 lat w złotych frankach i z tem, że przy nabywaniu tej pożyczki 100 mk. p., czyli złoty polski będzie przyjmowany za franka złotego.* Możność nabycia takiej, wyrażonej w złocie i oprocentowanej w złocie pożyczki państwowej będzie poważnem zupełnie realnem zabezpieczeniem wartości złotego polskiego — wpływy zaś z tej pożyczki dadzą możność pokrycia niedoborów państwowych w okresie, gdy środki, wskazane w p. 4 — „wytycznych ogólnych" — nie dadzą jeszcze dostatecznych wyników. Nie wystarczy to oczywiście — dla osiągnięcia równi: 1 złoty polski = złotemu frankowi szwajcarskiemu — okaże się jednak zupełnie dostateczne dla—dwukrotnego zwiększenia wartości obecnej — co zrówna wartość złotego polskiego (stu marek polskich) z frankiem francuskim.

Janusz Pierzchalski.

W okresie sprawozdawczym (1/8 — 24/8) ujawniła się w dalszym ciągu mocna tendencja dla walut zagranicznych. Niekiedy różnice kursowe na jednym funcie szterl. dochodziły do Mk. 1000,— Różnice na innych walutach państw zachodnich za wyjątkiem marek niemieckich były dość znaczne. Już niejednokrotnie na tem miejscu podawaliśmy przypuszczalne przyczyny zniżki naszej marki, dziś znów należy podkreślić ten fakt, iż obok innych przyczyn, wpływających na zniżkę naszej waluty (sprawa Śląska, brak równowagi budżetowej i t. p.) samo nasze społeczeństwo świadomie czy nieświadomie przyczynia się w znacznej mierze do tego. Nie mówimy o tych sferach, które w ten czy inny sposób dorobiły się miljonów na spekulacjach walutowych, na pasku lub w inny niegodziwy sposób zbogaciły się kosztem bliźnich — gdyż te sfery nie mają poczucia obowiązku względem państwa i nie dziwimy się wcale, iż w dalszym ciągu kontynują swą występną działalność przez spekulację walutową. Ale musimy napiętnować te odłamy społeczeństwa, które zaliczają się do inteligencji, a nie zdają sobie sprawy z tego, że „uciekanie od marki" jest czynem antipaństwowym, antispołecznym, bo zaopatrywanie się w wulutę obcą jest to dolewanie oliwy do ognia i jeszcze bardziej wpływa na obniżenie się marki polskiej. Dopóki społeczeństwo samo nie zrozumie, jakie na nim ciążą obowiązki — wszelkie represje i zarządzenia ministerjalne nie odniosą pożądanego skutku.

Kursy walut zagranicznych:

	1/8		17/8		23/8
Dolary Stan. Zjedn.	2025	—	2290	—	2750
Franki francuskie	159	—	188	—	214
Funty szterll.	7450	—	9100	—	9850
Marki niemieckie	25.65	—	27	—	31.25
Korony austr.	220	—	259	—	—

W dziedzinie wartości dywidendowych usposobienie w dalszym ciągu było słabe. Obroty były dość ograniczone, jak zwykle podczas ferji. Wogóle kursy naszych akcji są zbyt nizkie w porównaniu z kursami przedwojennemi. Gdy za akcję Starachowicką w maju 1914 r. płacono przeszło 25 funtów szterl., a za akcję Banku Handlowego przeszło 44 funt. szterl., dziś można dostać pierwszą za $^3/_4$ funt. szterl., drugą — $^1/_4$ funt. szterl.

Papiery lokacyjne miały chętnych odbiorców. Obroty były średnie przy tendencji stałej. Z prowincjonalnych listów zastawnych obracano jedynie 5$^0/_0$ List. Zast. m. Łodzi i Piotrkowa.

Pod koniec okresu tendencja dla walut obcych była słabsza, dla akcji — nieco lepsza i dla papierów lokacyjnych — utrzymana.

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE.

Syndykat Rolniczy w Łodzi. Siedziba w Łodzi. Kap. zakł. mk. 15 miljonów, podzielonych na 15 tysięcy akcji po mk. 1000.—Założyciele: Roman Kochanowski, Jan Kostanecki i Jan Kostrzeński.

Syndykat Rolniczy Częstochowski. Siedziba w Częstochowie. Kap. zakł. mk. 10 miljonów, podzielonych na 10 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Zygmunt Sędzimir, Bolesław Dzierzbicki, Stefan Olszyński, Stefan Wereszczyński i Cyprjan Apanowicz.

Nasz Sklep. Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 30 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Szczepan Eugeniusz Bońkowski, Stanisław Kijeński, Wojciech Kluźniak, Stanisław Kruszewski, Władysław Piechowski, Jan Rudziński i Tadeusz Ziemkiewicz.

Spółka Akcyjna dla Międzynarodowego Transportu „Schenker i S-ka" we Lwowie. Siedziba we Lwowie. Kap. zakł. mk. 20 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akji po mk. 1000.— Założyciele: Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie i firma „Schenker & Co" w Wiedniu.

Polskie Zakłady Siemens-Schuckert. Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 50 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Andrzej ks. Lubomirski, Władysław Jechalski, Paweł Mackiewicz, Edward Tempel, Adam hr. Tarnowski i Tadeusz Sułowski.

Fabryka Maszyn „S. Waberski i S-ka". Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 10 miljonów, podzielonych na 10 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Stanisław i Ludwik Waberscy.

Spółka Akcyjna Przemysłu Elektrycznego. Siedziba w Czechowicach pod Bielskiem. Kap zakł. mk. 50 miljonów, podzielonych na 100 tysięcy akcji po mk. 500.— Założyciele: Śląski Bank Przemysłowy w Bielsku, Polski Bank Przemysłowy we Lwowie, firma Neuman i S-ka w Bielsku i Zygmunt Lewakowski.

Spółka Akcyjna Samochodowa „Polo-Americana". Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 12 miljonów, podzielonych na 24 tysięcy akcji po mk. 500.— Założyciele: Marja ks. Lubomirska, Włodzimierz Zagórski, Juljusz Leski i Dom Handlowy Józef Grodzicki i S-ka.

Teropol-Destylarnia Teru, Fabryka Papy Dachowej i Przetworów Chemicznych. Siedziba w Krakowie. Kap. zak. mk. 40 miljonów, podzielonych na 80 tysięcy akcji po mk. 500.— Założyciele: „Teropol" Dest., Teru, Fabr. Papy i Przetw. Chem. Sp. z ogr. odp., Jan Pobóg Lenartowicz, Inż. Ignacy Rosenstock, Dr. Henryk Rappaport, Zdzisław Zdanowicz, Dr. Ignacy Landau i Dr. Zygmunt Landau.

„Gwóźdź". Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 20 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Władysław Miller i Inż. Stefan Miller.

„Kilof" Przedsiębiorstwo Robót Publicznych. Siedziba w Krakowie. Kap. zakł. mk. 7,500,000,— podzielonych na 15 sysięcy akcji po mk. 500.— Założyciele: Polski Bank Krajowy, Spółka Fakturowa w Krakowie Sp. z ogr. odp., Krajowe Towarzystwo Budowlane w Krakowie Sp. z ogr. odp. i firma Z. Rodakowski, Przedsiębiorstwo Kanałów Spławnych Sp. z ogr. odp.

„Bragopol" Towarzystwo Przemysłu Drzewnego i Eksploatacji Leśnych. Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 25 miljonów, podzielonych na 5 tysięcy akcji po mk. 5000.— Założyciele: Zenon Kon i Feliks Rzewuski.

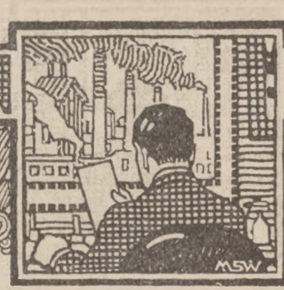
M. Leszczyński i S-ka, Chemiczna Fabryka Atramentu w Warszawie. Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 7 miljonów, podzielonych na 7 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Michał Leszczyński, Edward Steliński, Aleksander Janczewski, Stanisław Żarski i Bolesław Bartkiewicz.

„Sitkówka" Kamieniołomy i Piece Wapienne. Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 30 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Bank Związków Ziemian, Bank Budowlany, Jan Eustachy Kowerski, Jan Stecki i Juljan Zabokrzecki.

Wytwórnia Kół Zębatych. Siedziba w Warszawie. Kap zakł. mk. 20 miljonów, podzielonych na 2 tysiące akcji po mk. 10,000.—Założyciele: Inż Aleksander Gwiazdowski i Inż. Franciszek Giertych.

Tomaszowska Manufaktura „Józefów". Siedziba w Warszawie. Kap. zakł. mk. 120 miljonów, podzielonych na 120 tysięcy akcji po mk. 1000.— Założyciele: Włodzimierz Janusz, Józef Karpowicz, Wojciech Sima, Leopold Wekstein, Bronisław Herbst i Aleksander Żero.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Towarzystwo dla Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege". — o Mk. 42,000,000 drogą wypuszczenia 60,000 akcji IV emisji serja A. po mk. 700 nom. wart. Akcjonarjusze otrzymują za każde dwie dawne akcje jedną nową IV emisji serja A. po cenie emisyjnej mk. 2,500 do 30 września r. b.

Towarzystwo Handlu Żelazem i Artykułami Techniczno-Budowlanemi „Kruszec" — o mk. 40,000,000 drogą wypuszczenia 40,000 akcji po mk 1,000 nom. wart. Akcjonarjusze otrzymują za jedną dawną dwie nowe akcje po cenie emisyjnej mk. 1,200 do 31 sierpnia r. b.

Bank Międzynarodowy w Warszawie — o mk. 50,000,000 drogą wypuszczenia 100,000 akcji po mk. 500 nom. wart. Akcjonarjusze otrzymują za jedną dawną jedną nową akcję po cenie emisyjnej mk. 800, które należy uiścić w dwóch ratach, a mianowicie mk. 200 do 1 września r. b. oraz mk. 600 do 1 października r. b.

Zakłady Ceramiczne „Korwinów" — o mk. 1,728,000 drogą wypuszczenia 1,600 akcji IV emisji po mk. 1,080 nom. wart. Akcjonarjusze otrzymują za jedną dawną, jedną nową akcje po cenie emisyjnej mk. 1,500 do 1 września r. b.

„Tehate" Towarzystwo dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa — o mk. 30,000,000 drogą wypuszczenia 30000 akcji po mk. 1,000, z których 15,000 zostały już rozprzedane, z pozostałych zaś 15,000 przysługuje prawo otrzymania akcjonarjuszom jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 2,000 do 1 września r. b.

Następujące spółki akcyjne zwołują zebrania ogólne:

Towarzystwo Zakładów Chemicznych w Częstochowie — nadzwyczajne na 3 września r. b., o godz. 1 p. p. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Nowogrodzka № 40.

Zakłady Przemysłowe Bierzanów — nadzwyczajne na 22 b. m., o godz. 10 przed poł. w biurze przy ul. Wielopole 15 w Krakowie.

„Agrumaria" Importowo-Eksportowa — nadzwyczajne na 23 b. m. o godz.4 p.p. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Szczygla 12.

Hodowli Nasion „Udycz" — zwyczajne w drugim terminie na 15 września r.b., w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Hoża 66.

Tow. Schösserowskiej Przędzalni Bawełny i Tkalni w Ozorkowie—zwyczajne na 30 b.m., o godz. 3 p.p. w lokalu T-wa w Łodzi, ul. Piotrkowska № 151.

Tow. Wyrobów Półwełnianych R. Kindlera w Pabjanicach — nadzwyczajne na 27 b. m., godz. 3 p.p. w lokalu Zarządu w Pabjanicach, ul. Ogrodowa № 40.

Młyny Pleszewskie — zwyczajne na 31 b. m., o godz. p.p. w lokalu Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu, Plac Wolności 8/9.

Towarzystwo Cukrowni i Rafinerji „Milejów" — zwyczajne na 5 września r. b., o godz. 4 p.p. w gmachu Tow. Kred. Ziemskiego w Lublinie.

S. A. dla Handlu i Przemysłu „Lignum"—organizacyjne na 1 września r. b., o godz. 5 p.p. w Warszawie, przy ul. Królewskiej № 35.

Cukrownia „Trawniki"—zwyczajne na 29 września r. b., o godz. 4 p.p. w biurze Zarządu w Lublinie, Krakowskie Przedmieście № 78.

Cukrownia „Ciechanów" — nadzwyczajne na 10 września r. b., o godz. 5 p.p. w lokalu Związku Zawodowego Cukrowni b. Królestwa Polskiego w Warszawie, Krakowskie Przedmieście № 7 m. 16.

Zakłady Przemysłowo-Budowlane „Dźwignia" — organizacyjne na 3 września r. b., o godz. 6 p.p. w lokalu Zakł. Przem.-Bud. „Dźwignia" Sp. z ogr. odp. w Sosnowcu, ul. Swobodna.

Towarzystwo Akcyjne „Venetia"— nadzwyczajne na 4 września r. b. o godz. 9 rano w lokalu pod Wiechą w Poznaniu, przy ul. 27 Grudnia.

Towarzystwo Przemysłowe „Markus Kohn" — nadzwyczajne na 10 września r. b., o godz. 4 p.p. w biurze T-wa w Łodzi, ul. Piotrkowska № 61,

Zjednoczone Browary Warszawskie „Haberbusch i Shiele" — zwyczajne na 19 września r. b. o godz. 12 w poł. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Krochmalna № 59.

Zakłady Przemysłowe „Spław" — nadzwyczajne na 5 września r. b., o godz. 7 wiecz. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Chmielna № 60.

Polskie Towarzystwo Handlowe— nadzwyczajne na 5 września r. b. o godz. 4 p.p. w sali Konferencyjnej Towarzystwa w Krakowie, ul. Sławkowska 1.

Syndykat Rolniczy Kielecki — organizacyjne na 3 września r. b, o godz. 5 p.p. w siedzibie Działu Handlowego Kieleckiego Tow. Rolniczego w Kielcach, ul. Czysta № 20.

Opatowsko-Sandomierska Rolna Sp. Akc.— organizacyjne na 3 września r. b., o godz. 3 p.p. w lokalu Związku Ziemian w Opatowie.

Wytwórnia Kół Zębatych — organizacyjne na 31 b. m., o godz. 5 p.p. w siedzibie Komisji Organizacyjnej w Warszawie, ul. Poznańska (Wielka) № 16 m. 5.

Towarzystwo Fabryki Portland Cementu „Wołyń" – na 10 września r. b., w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Mazowiecka № 7, zwyczajne na godz. 3 p.p., nadzwyczajne na godz. 4 p.p.

Różne.

Bank Zachodni wypłaca za 1920 r. 20% dywidendy t. j. od akcji I i II em. po Mk. 108. — III em. po Mk 81 i IV em. po Mk. 27.

Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie wypłaca za 1920 r. 20% dywidendy t. j. po Mk. 108 — od akcji I—V em. i po Mk. 27. od akcji VI em.

Bank Dyskontowy w Bydgoszczy wypłaca za 1920 r. 15% dywidendy.

Austrjacki Zakład Kredytowy dla Handlu i Przemysłu wypłaca dywidendę za 1920 r. po koron 50 od akcji.

Tow. Ubezpieczeń „Vita" wypłaca za 1920 r. 3% dywidendy t. j. po Mk. 9. — od akcji.

Tow. Ubezpieczeń „Polonia" wypłaca za 1920 r. 20% dywidendy t. j. po Mk. 50, — od akcji.

Tow. Fabryki Portland Cementu „Wysoka" wypłaca za 1920 r. dywidendę po Mk. 150, — od akcji.

Warsz. Tow. Fabryk Wyrobów Metal. i Emaljow. „Wulkan" wypłaca za 1919/20 r. 15% dywidendy t. j. po Mk. 900, — od akcji.

Grodzickie Tow. Kopalń Węgla i Zakładów Przemysłowych wypłaca za 1920 r. po Mk. 240, — dywidendy od akcji wszystkich czterech emisji.

Sp. Akc. Elektrowni Okręgowych w Sierszy Wodnej wypłaca dywidendę za 1920 r. w wysokości 8% t. j. Mk. 11,20 od jednej akcji 200 — koronowej.

Tow. Cukrowni i Rafinerji „Gosławice" wypłaca za 1920/21 r. Mk. 162, — dywidendy od akcji.

Bank Zjednoczonych Ziem Polskich otworzył oddział w Baranowiczach.

Bank Małopolski w Krakowie, otworzył oddział w Zakopanem.

Warszawski Bank Zjednoczony, otworzył oddział miejski na Placu Bankowym.

Akcje: Banku Zjednoczonych Ziem Polskich.

S. A. Przemysłu i Handlu Towar. włók. norymb. i galant. „Hurt".

Warszaw, Tow. Warrantowego.

Tow. Fabryki Maszyn i Odlewni „Ortwein, Karasiński i S-ka". zostały w prowadzone na Giełdę Warszawską.

Polska Kr. Kasa Poż. wykazuje w bilansie za 1920 r. przeszło 3 miljardy czystego zysku.

Bank francuski zniżył stopę procentową z 6% na 5½%.

Bank Handlowy w Poznaniu, zmienił firmę na *Polski Bank Handlowy.*

Tow. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich zamienia listy tymczasowe na oryginalne akcje I em.

Tow. Górniczo-Przemysłowe „Saturn", wykupuje przedterminowo niewylosowane obligacje począwszy od 1 listopada r. b.

KRONIKA FINANSOWA

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH.

Dnia 28 lipca r. b. odbyło się doroczne walne zebranie akcjonarjuszów Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu w nowej siedzibie, w gmachu, należącym do niedawna do znanej placówki hakatystycznej — Ostbanku.

Zebranie zagaił i przewodniczył wiceprezes Rady Nadzorczej Banku p. St. Krysiewicz, który na wstępie wyraził głęboki żal z powodu śmierci ś. p. Stefana Cegielskiego, jednego z założycieli i prezesa Rady Nadzorczej Banku od początku istnienia tej instytucji. Po przyjęciu przez zebranie porządku dziennego, przystąpiono do obrad.

Prezes Zarządu Głównego, dr. Józef Englich składał sprawozdanie z działalności Banku za rok ubiegły. Wskazał na potężny rozwój Banku i analizując poszczególne pozycje bilansu, wykazał, że Bank stoi na nadzwyczaj mocnych podstawach. Bank Związku był pierwszym, który, wykorzystując konjunkturę, zaczął wykupywać przedsiębiorstwa niemieckie i zakładać nowe.

Konto konsorcjalne w bilansie r. ub. wykazuje bardzo poważną sumę przeszło pół miljarda marek. Suma ta, stosownie do przepisów prawnych, zawiera tylko cenę emisyjną akcji, a ponieważ w rzeczywistości kurs tych akcji jest o wiele wyższy, stwarza to dla Banku bardzo poważne rezerwy, pyzewyższające kilkakrotnie jego kapitał zakładowy.

Podobnież ma się rzecz z nieruchomościami Banku, które umieszczone są w bilansie po cenie kupna; dziś wartość ich jest bez porównania wyższa.

Wreszcie należy zaznaczyć, że bilans oddziału gdańskiego został włączony do ogólnego bilansu w markach polskich po kursie al pari. Bank Związku długów zagranicznych nie posiada, te zaś, które istnieją, mają pokrycie w zobowiązaniach zagranicznych względem Banku.

Do najważniejszych objawów zeszłorocznej działalności Banku Związku należą: wykupienie Ostbanku wraz z przeważną częścią jego oddziałów w Polsce oraz założenie oddziału w New-Yorku. Wogóle w roku sprawozdawczym powstało 9 nowych oddziałów: w New-Yorku, Radomiu, Piotrkowie, Bydgoszczy, Grudziądzu i cztery oddziały miejskie w Poznaniu. W 1921 r. otwarto dalsze oddziały w Kielcach, Zbąszyniu i Łodzi.

Obroty Banku w 1920 r. wynosiły z górą 52 miljardy marek wobec siedmiu miljardów w 1919 r. Bardzo znacznie powiększyły się wkłady, które dosięgły sumy 2.474.820.504 marki, w 1919 r. zaś wynosiły 376.175.444 mk; w r. b. (w czerwcu) wkłady wynoszą z górą 3 6 miljarda marek. Kredytów udzielono w 1920 r. na 1.380.000.000 mk., saldo portfelu zdyskontowanych weksli wynosi około 106 miljonów marek, Pożyczki Odrodzenia nabyto dla Banku i dla klijenteli za pół miljarda marek. Koszty administracyjne wyniosły z górą 45 miljonów marek, co w stosunku do obrotu stanowi 0.09%. Konto nieruchomości wykazuje saldo około 46.000.000 mk., konto udziałów konsorcjalnych wynosi przeszło 517 miljonów marek, a więc zwiększyło się 10-cio-krotnie w porównaniu do 1919 r. (50 miljonów marek). W akcji finansowania przedsiębiorstw Bank postępują z wielką ostrożnością, przyjmując udział tylko w takich przedsiębiorstwach, które mają poważne widoki rozwoju. Nadto Bank zwraca szczególną uwagę na wprowadzania kapitałów krajowych do najważniejszych dziedzin gospodarki narodowej. W końcu 1920 r., jak wykazuje sprawozdanie drukowane, Bank miał udział w 55 przedsiębiorstwach. Poważniejsze z tych przedsiębiorstw to: Tow. Akc. „Bracia Nobel w Polsce", Tow. Akc. H. Cegielski w Poznaniu. Tow. Akc. Herzfeld i Victorius w Grudziądzu, Tow. Akc. „Siła i Światło", Tow. Akc. Wytwórnia Maszyn Młyńskich w Poznaniu, Tow. Akc. „Kabel Polski" w Bydgoszczy, Tow. Akc. Fabryka Wyrobów Tytuniowych „Sarmatia", Sp. Akc. „Przemysł Chemiczny w Polsce". Sp. Akc. Drzewnego Przemysłu i Handlu w Warszawie, Fabryka Chemiczna, dr. Roman May, Tow. Akc. w Poznaniu, C. Hartwig Tow. Akc. w Poznaniu, Sp. Akc. Handlu Ziemiopłodami, Towarzystwo Gazownicze w Warszawie, Sp. Akc. „Pharma" w Krakowie, Tow, Akc. Browar Krotoszyński, Bank Osadniczy, Tow. Akc. w Poznaniu i t. p.

Wicepatron Związku Spółek Zarobkowych, dr. W. Seydlitz, w zastępstwie nieobecnego Kuratora Banku, ks. patrona St. Adamskiego, wyraża uznanie dla Zarządu za jego działalność i stwierdza ze swej strony bardzo silne podstawy Banku. Podkreśla życzliwy stosunek Banku do spółek.

Na wniosek Komisji Rewizyjnej zebranie udzieliło Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania i zaakceptowało proponowany podział zysku, wynoszącego 44.810.775 mk. Poza ustawowemi odpisami wyznaczono 15% dywidendy i 6.000.000 mk. na cele społeczne.

Następnie zebranie postanowiło podwyższyć kapitał zakładowy Banku o 400.000.000 mk. t. j. do 600.000.000 mk. przez wydanie nowej emisji akcji po kursie 200%, przez co rezerwy Banku wzrosną do sumy zgórą 480 miljonów marek.

Zgodnie z propozycją Patronatu Związku Spółek zebranie wybrało ponownie do Rady Nadzorczej pp.: wicepatrona dr Rzepnikowskiego z Lubawy i podsekretarza stanu, dr. St. Wachowiaka z Poznania; na miejsce ś. p. Stefana Cegielskiego wybrano dr. Józefa Krzemińskiego z Inowrocławia, dyrektora tamtejszego Banku Ludowego; pozatem powiększono skład Rady Nadzorczej do liczby 20 członków przez wybór pp.; St. Karłowskiego, b. naczelnego dyr. Banku Handlowego w Warszawie oraz posła Andrzeja Wierzbickiego dyr. Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie.

BANK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU.

W dniu 5 sierpnia odbyło się Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów Banku dla Handlu i Przemysłu. Po zagajeniu zebrania przez Prezesa Rady, p. Geislera i wybraniu na przewodniczącego zebrania p. Waydla, Dyrektor Naczelny Banku p. Benzef odczytał sprawozdanie z II-go okresu działalności Banku, za rok 1920, z którego wynika, że ogólny obrót z operacji Banku za czas sprawozdawczy wyniósł przeszło 45 miljardów z osiągniętym czystym zyskiem Mk. 27,028,646.

Z sumy tej po potrąceniu statutem przepisanych Mk. 1,351,432 na kapitał zapasowy, — postanowiono wypłacić: 10% Pracownikom Banku, 10% Członkom Zarządu, 5% dla Członków Rady oraz 20% tytułem dywidendy Pozostałe zaś 9,267,910. — uchwalono podzielić w sposób następujący: dodatkowo na kapitał zapasowy 1,379,863.— na cele społeczne, do uznania Zarządu Mk. 2,000,000, — resztującą zaś sumę Mk. 5,888,047 postanowiono zatrzymać na ewentualną rezerwę podatkową. W odczytanym sprawozdaniu jest uwidocznione, że Bank sfinansował całkowicie lub — łącznie z Bankiem Handlowym w Warszawie i Bankiem Przemysłowców w Poznaniu — cały szereg Spółek Akcyjnych, których kapitał Banku na I-go stycznia 1921 r. figuruje w sumie przeszło 69 miljonów, niezależnie od b. znacznych sum, kredytowanych na prowadzenie przedsiębiorstw.

Ogólny szacunek nieruchomości Banku dla Handlu i Przemysłu, jak to: domy w Warszawie, przy ul. Brackiej № 18. Nowy Świat № 8/10, place na Woli, nieruchomości dla Oddziałów prowincjonalnych, place miejskie oraz tereny podmiejskie w Grajewie, i t. p. wszystko to, z powodu nieszczęsnego spadku waluty naszej przedstawia obecnie wartość o kilkaset miljonów wyższą ponad sumę bilansową, Mk. 10,955,538.

Lokaty i rachunki bieżące Banku na 1-go stycznia 1921 roku — Mk. 86,400,000. Na cele społeczne i dobroczynne wydatkowano w roku 1920 Mk. 3,256,109:

Długów w walucie zagranicznej Bank nie posiada, natomiast pieniądze, znajdujące się w Banque de France (za Mk. 40,800,421), przyjęte są do bilansu w stosunku 50 Mk. za 1 Frs. również ze względów przezornościowych, przerachowano papiery rosyjskie do bilansu w cenie Mk. 1 za 100 rb. przedwojennych

Od roku 1913 akcje Banku dla Handlu i Przemysłu wprowadzone są na giełdę paryską

Rozpatrzono i zatwierdzono budżet dla Centrali, Oddziałów krajowych i zagranicznych, w ogólnej sumie Mk. 122,418,000 i Frs. 429,360. Zatwierdzono kupno kilku nieruchomości oraz upoważniono Zarząd do spieniężenia lub zamiany przy odpowiedniej konjunkturze niektórych należących się do zużytkowania na bezpośrednie potrzeby Instytucji.

Uchwalono zmiany w statucie, dostosowane do nowoczesnych potrzeb życia gospodarczego, oraz uchwalono podwyższenie kapitału akcyjnego do sumy Mk. 200,000,000.

Wreszcie dokonano wyborów do Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Do rady zostali wybrani pp: Stanisław ber. Dangel, Henryk Kolberg, Antoni Wieniawski, Franciszek Wolfin, Adam hr. Tarnowski, Stanisław Okolski i Jerzy Kowalewski.

Do Zarządu: pp. Wacław Wańkowicz i Zygmunt Święcicki. Do Komisji Rewizyjnej pp: Tomasz Ruśkiewicz, Antoni Kamiński, Ludwik Gorazdowski, Kazimierz Ambrożewicz i Witold Zawadzki.

Przed wyczerpaniem porządku dziennego odczytany został przez Przewodniczącego wniosek pracowników Banku, którzy, celem wyrażenia hołdu dla Dyrektora Benzefa za Jego systematyczną, twórczą dla Banku działalność i doprowadzenie Instytucji do obecnego rozkwitu, oraz za stały Jego życzliwy stosunek do personelu, proszą o utworzenie Kasy Przezorności Pracowników Banku dla Handlu i Przemysłu w Warszawie imienia Dyrektora Stefana Benzefa.

Wniosek ten, poparty przez władze Banku, został przez Walne Zgromadzenie zatwierdzony z tem, że na zapoczątkowanie odnośnego funduszu mającego na celu pomoc wdowom i sierotom po pracownikach Banku, oraz budowę lub kupno kolonji na użytek personelu przeznaczono Mk. 1,300,000. w czem mieści się 1,000,000. z funduszu. wydzielonego przez zeszłoroczne Ogólne Zebranie. Nawiązując do znamiennego w swej treści wniosku pracowników Banku. Przewodniczący w swem przemówieniu podkreślił fakt uzgodnienia wydatnej działalności Dyrektora Benzefa z potrzebami osobistemi ogółu pracowników i na tem zamknął posiedzenie.

BANK AŃGIELSKO-POLSKI.

Dnia 19 sierpnia odbyło się w drugim terminie Ogólne Zebranie Akcjonarjuszów Banku Angielsko-Polskiego. Obecnych było 17 osób, reprezentujących osobiście lub z plenipotencji 48,680 akcji i rozporządzających 1,255 głosami.

Zebraniu przewodniczył Prezes Rady p. Henryk Dolański.

Przedstawiono Ogólnemu Zebraniu sprawozdanie za 1-y okres operacyjny Banku za czas od 10 lutego do 31 grudnia 1920 roku, wykazujące czysty zysk mk. 7,343,776.12 zostało, stosownie do wniosku Komisji Rewizyjnej, jednogłośnie przyjęte i Zebranie udzieliło Zarządowi absolutorjum z jego czynności.

Zebranie zatwierdziło również przedstawiony budżet na rok 1921 i zaproponowany przez Zarząd i Radę podział Zysków, który obejmował między innemi:
10% dywidendy dla akjonarjuszów, mk. 2,607,187.80 na kapitał zasobowy, mk. 700,000.— dla pracowników Banku i mk. 200,000.— na cele społeczne i dobroczynne.

Stosownie do wniosku Rady postanowiono powiększyć kapitał akcyjny Banku do mk. 50,000,000.—

Dyrektor A. Rollo, przedstawiciel (British overszas Bank Ltd) Angielskiego Banku Zamorskiego, który posiada większość akcji Banku Angielsko-Polskiego, oznajmił, że Rada Banku na swem ostatniem posiedzeniu otrzymała rezygnację p. Adolfa Peretza ze stanowiska prezesa Zarządu Banku, wyraził żal z tego powodu i, wobec położonych przez p. Peretza dla Banku zasług, zaproponował wybranie go do Rady, co też Zebranie jednogłośnie uchwaliło. P. Peretz jednak oświadczył, że wyboru tego ze względów osobistych przyjąć nie może.

Następnie uzupełniono skład Rady Banku przez wybór p.p. Stanisława Lubomirskiego, Bohdana Broniewskiego, D-ra Henryka Kadena, Karola Majewskiego, Antoniego Słaboszewicza i Adama Piędzickiego, jako przedstawicieli Banku Zjednoczonych Ziem Polskich, który przejął znaczną część nowej emisji akcji Banku Angielsko-Polskiego.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano p.p. Feliksa Fryzego, Kazimierza Majewskiego, Stanisława Piętkę, Artura Taubego i Zygmunta Zielińskiego.

P. W. A. Speirs'a zamianowanego Dyrektorem Banku z prawami członka Zarządu.

Z DZIAŁALNOŚCI BANKÓW.

Bank Ziemski, Tow. Akc. w Poznaniu zakończył swój 33-ci rok działalności czystym zyskiem 587,685 mk. przy kapitale zakładowym 5,000,000 mk. Dywidendę wyznaczono w wysokości 6%. Obrót w 1920 r. przekroczył 100,000,000 mk. Depozyta wyniosły około 5,000,000 mk.

Bank Pożyczkowy we Wrześni, spółka zapisana z nieograniczoną poręką, istniejący od 50 lat, dał za 1920 rok 170,000 mk. czystego zysku. Obrót w roku ubiegłym wynosił około 66,000,000 mk. Ilość członków wynosiła 1,010, udziały ich 359,000 mk. Depozytów miał Bank na sumę przeszło 10,000,000 mk.

BANK PRZEMYSŁOWCÓW W POZNANIU.

Bank Przemysłowców w Poznaniu uruchomił w ostatnich dniach 3 nowe oddziały — Sosnowcu, Kaliszu i w Zawierciu.

Otwarcie filji w Sosnowcu przyśpieszone zostało wypadkami na Górnym Śląsku, które, jak wiadomo, zniewoliły Rząd Polski do zamknięcia granicy.

Krytyczne położenie aprowizacyjne Górnego Śląska z jednej strony, zaś masowy wywóz artykułów pierwszej potrzeby z Sosnowca i okolicy na Górny Śląsk z drugiej, spowodował nadmierną drożyznę i otworzył szerokie pole do paskarstwa.

Zadaniem Wydziału Towarowego jest ujęcie w karby organizacyjne pośrednictwa w dowozie na Górny Śląsk artykułów pierwszej potrzeby oraz w przywozie artykułów wymienionych Górnego Śląska, jak węgiel, żelazo, nawozy sztuczne i t. p. Drogą udziałów zebrany został poważny kapitał na uruchomienie i prowadzenie Wydziału Towarowego, przyczem główny wpływ ma Bank Przemysłowców. Do Rady Zawiadowczej Wydziału Towarowego należą: Dyr. Oddziału Banku Przemysłowców w Katowicach, p. Szaflik Dyr. Oddziału Banku Przemysłowców w Sosnowcu, p. Rayski oraz p.p. Woźniak. Wolf i Maruczewski z Sosnowca, Frankowski i Koźlik z Górnego Śląska, wreszcie prezydent m. Sosnowca.

Filja Banku Przemysłowców w Kaliszu powstała na miejscu istniejącego tamże od 23 lat Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego.

Oddział w Zawierciu rozpoczął swe czynności z dniem 1 lipca r.b.

NOWE BANKI.

W Bydgoszczy powstał nowy Bank p f. „Tow. Akc. Bank Bydgoski w Bydgoszczy“ z kapitałem zakładowym 30,000,000 mk. Do Rady Nadzorczej nowego banku wybrano: p.p. M. Sentkowskiego, Dr. K. Korasiewicza, M. Siuchnińskiego, L. Posłusznego, M. Dajskiego, D. Kiedrowskiego, J. Ostrowskiego, H. Kozłowskiego i W. Maciejewskiego. Dyrektorem Banku jest p. St. Miller.

W Bydgoszczy utworzył się bank p.f. „Merkur“, Bank Rolniczo-Handlowy. Bank załatwiać będzie wszelkie czynności bankowe oraz prowadzić będzie hurtowy handel płodów rolnych, materjałów opałowych i budowlanych.

Bank Agrarny, towarzystwo z ogr. por. w Poznaniu zamieniono na „Tow. Akc. Bank Agrarny w Poznaniu“ z kapitałem akcyjnym 10,000,000 mk. Bank posiada dwa działy: rolniczo-handlowy, który załatwia zakup i sprzedaż ziemiopłodów oraz nawozów sztucznych i węgla i dział bankowy, który prowadzi wszelkie czynności bankowe. Zarząd Banku tworzą p.p.: Tadeusz Chrzanowski i Stefan Ruciński. Do Rady Nadzorczej należą p.p.: J. Kiedrowski prezes, K. Ruciński wiceprezes, Dr. J. Chosłowski, J, Głowiński i Dr. B. Chrzanowski.

BANK DYSKONTOWY W BYDGOSZCZY.

Odbyło się walne zebranie akcjonarjuszów Banku Dyskontowego, Sp. Akc. w Bydgoszczy. Rok ubiegły był dla Banku bardzo pomyślny. Obrót w 1920 r wynosił około pół miljarda marek, wkłady — zgórą 233 mijony marek, zysk — 3.302.261 mk. Dywidendę wyznaczono w wysokości 15⁰/₀.

Bank Dyskontowy w Bydgoszczy powstał w 1914 r. z pierwotnym kapitałem akcyjnym 400.000 marek, który w 1917 r. podwyższono do 1.000.000 marek, w 1919 r. — do 3.000.000 mk. w 1920 r. — do 13.000.000 marek, a w 1921 r. — do 60.000.000 marek. Po przeprowodzeniu ostatniej emisji rezerwy Banku wynoszą 20.000.000 marek. W roku ubiegłym Bank rozwinął ożywioną działalność na polu finansowania przedsiębiorstw. Do chwili obecnej Bank przyjął udział w sfinansowaniu 11 przedsiębiorstw, przeważnie w Bydgoszczy Przed niedawnym czasem Bank Dyskontowy zawarł umowę z Bankiem Handlowym w Warszawie, na podstawie której nastąpiła wzajemna zamiana pewnej ilości akcji oraz wzajemny udział w Radach Nadzorczych. Bank posiada własne nieruchomości w Warszawie, Gdańsku, Toruniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i w Olsztynie. Oddziałów posiada Bank 9: w Gdańsku, Warszawie, Grudziądzu, Sopocie, Stargardzie, Pucku, Wejherowie, Tczewie i Brodnicy; pozatem Bank otworzył wpłatnie w Lidzbarku, Lubawie, Nowem Mieście i w Jabłonowie.

Zarząd Banku stanowią pp. W. Kubowski, dr. M. Szuca, K. Siczyński,

FUZJA.

Nastąpiła fuzja Banku Kredytowego, Tow. Akc. w Kępnie z Polskim Bankiem Handlowym w Poznaniu. Bank Kredytowy w Kępnie powstał w 1920 r. i posiadał 300.000 mk. kapitału zakładowego.

BANK PRZEMYSŁOWCÓW W POZNANIU.

Bank Przemysłowców, Tow. Akc. w Poznaniu otworzył dwa nowe oddziały zagranicą: w Strassburgu — we Francji i w Rotterdamie — w Holandji. Bank posiada zatem obecnie 17 filji.

BANK KWILECKI POTOCKI i S-ka.

Bank Kwilecki Potocki i Ska, Tow. Akc. w Poznaniu podwyższa kapitał zakładowy o 55.000.000 mk. t. j. do 80.000.000 mk. przez wydanie 60.000 akcji tysiącmarkowych na okaziciela i 5.000 akcji imiennych. Dawni akcjonarjusze otrzymają na jedną starą akcję 2 nowe po kursie 130⁰/₀. Bank Kwilecki Potocki i S-ka jest jednym z najstarszych banków polskich w b. dzielnicy pruskiej, istnieje bowiem od 1870 r.

LOSOWANIA.

4% Państwowa Pożyczka Premjowa z 1920 r. (Miljonówka)

Ciągnienie z d. 6 sierpnia 1921 r.

№ 372,875.

Ciągnienie z d. 13 sierpnia 1921 r.

№ 2,299,918.

Ciągnienie z dnia 20 sierpnia 1921 r.

№ 4,012,110.

Wypłata po Mk. 1,000,000 natychmiast.

Wykaz numerów wylosowanych w poprzednich ciągnieniach:

50,202 — 141,420 — 168,375 — 244,449 — 270,830 — 398,077 — 451,205 — 455,013 — 467,054 — 503,451 — 515,656 — 583,888 — 715,122 — 722,538 — 724,066 — 742,270 — 743,891 — 751,754 — 759,105 — 804,768 — 908,815 — 912,058 — 990,624 — 1,026,230 — 1,046,715 — 1,050,459 — 1,085,701 — 1,169,127 — 1,171,414 — 1,171,745 — 1,273,099 — 1,327,337 — 1,327,779 — 1,390,389 — 1,484,540 — 1,495,803 — 1,496,896 — 1,514,707 — 1,560,518 — 1,574,618 — 1,584,494 — 1,624,251 — 1,653,418 — 1,663,585 — 1,760,390 — 1,826,072 — 1,908,251 — 1,956,738 — 2,054,969 — 2,076,185 — 2,102,184 — 2,235,405 — 2,257,158 — 2,272,765 — 2,358,075 — 2,404,645 — 2,542,737 — 2,562,160 — 2,664,830 — 2,709,057 — 2,723,207 — 2,750,796 — 2,753,014 — 2,775,923 — 2,787,425 — 2,831,544 — 2,954,419.

5% Listy Zastawne Towarzystwa Kredytowego miasta Częstochowy

Ciągnienie z dnia 9 kwietnia 1921 roku.

Po rubli **1000** №№ **2804**, 11, 27, 39, 41, 48, 50, 59, 86, 904, 05, 49, 63, 69, 81, **3006**, 12, 13, 25, 78, 79, 84, 87, 94, 115, 54, 66, 70, 74, 92, 94, 96, 204, 11, 13, 16, 21, 22, 39, 46, 302, 22, 27, 76, 78, 99, 421, 89, 91.

Po rubli **500** №№ **1251**, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 99, 300, 301, 03, 04, 05, 06, 07, 08 09, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41. 42, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 79 70 72, 73, 75 76 77, 78, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91. 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 403, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 500, 02, 93, 04, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 95, 96, 97, 601, 02, 04, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 14, 19, 21, 22, 23, 25, 26 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50.

Po rubli **250** №№ **1145**, 46, 48, 49, 51, 53, 54, 56, 57, 61, 63, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 89, 90, 91, 93, 97, 98, 201, 03, 04, 06, 08, 09, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30. 31, 32, 34, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 64, 65, 66, 70, 71' 72, 74. 76, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 99, 301, 03, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Po rubli **100** №№ **2901**, 02, 03, 06, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35, 38, 39, 41, 42, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 73, 75, 76, 77, 78, 83, 84, 85, 87, 89, 91, 92, 93, 95, 97. 99, **3000**, 01, 02, 04, 06, 07, 08, 11, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 46, 47, 48, 50, 51, 61, 64, 65, 66 67, 68, 70, 72, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 89, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 02, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 47, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71. 72, 73, 74, 76, 77, 79, 80, 82, 84, 85, 89, 90, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 200, 02, 06, 07, 80, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 75, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86. 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 301, 02, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44. 45, 51, 52, 53, 54, 55, 59, 60, 61, 63, 64, 67, 68, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 400.

Wypłata od 15 sierpnia 1921 r.

Pożyczka Premjowa Austrjacka z 1858 r.

Ciągnienie z dnia 3 stycznia 1921 r.

Wygrane:

Po 300000 Koron. S. 745 N. 25.
Po 60000 Koron. S. 745 N. 79.
Po 30000 Koron. S. 3199 N. 86.
Po 10000 Koron. S. 1894 N. 50. S. 3488 N. 57.
Po 4000 Koron. S. 704 N. 24, S. 3744 N. 90.
Po 3000 Koron. S. 254 N. 66, S. 1066 N. 6, S. 2338 N. 73.
Po 2000 Koron. S. 745 N. 18, S. 1066 N. 38, S. 3600 N. 50.
Po 800 Koron. S. 163 N. 32, S. 254 N. 13. S. 254 N. 85, S. 254 N. 99, S. 384 N. 87, S. 438 N. 32, S. 438 N. 80, S. 445 N. 73, S. 491 N. 18, S. 491 N. 44, S. 491 N. 70, S. 669 N. 46, S. 704 N. 5, S. 745 N. 36, S. 873 N. 57. S. 1206 N. 76, S. 1724 N. 8, S. 1724 N. 60, S. 1894 N. 53, S. 2121 N. 17, S. 2121 N. 51, S. 2193 N. 69, S, 2299 N. 66, S. 2349 N. 5, S. 2349 N. 21, S. 2430 N. 89, S. 3199 N. 35, S. 3351 N. 43, S. 3351 N. 81, S. 3406 N. 95, S. 3488 N. 55, S. 3488 N. 97, S. 3592 N. 3, S. 4122 N. 49, S. 4136 N. 35.

Wylosowano następujące 34 serje:

163 215 254 384 438 445 491 669 673 704 745 828 873 1066 1206 1724 1894 2121 2193 2205 2299 2338 2349 2430 3199 3345 3351 3406 3488 3592 3600 3744 4122 4136.

Za zawarte w powyższych 34 serjach numery tu niewymienione wypłacone zostanie po Koron 400.

Wypłata od dnia 1 lipca 1921 r.

Pożyczka Premjowa Węgierska Czerwonego Krzyża z 1917 r.

Ciągnienie z dnia 5 stycznia 1921 r.

Wygrane:

Po 1000000 Koron. S. 2475 N. 9.
Po 50000 Koron. S. 31201 N. 2.
Po 1000 Koron. S. 66287 N. 8, S. 72544 N. 1.
Po 500 Koron. S. 14204 N. 5, S. 20723 N. 1, S. 56540 N. 6, S. 86811 N. 5, S. 99352 N. 1, S. 116092 N. 8.
Po 200 Koron. S. 7262 N. 5, S. 11988 N. 1, S. 12598 N. 3, S. 16646 N. 5, S. 16825 N. 7, S. 28271 N. 8, S. 29476 N. 7, S. 29994 N. 6, S. 35474 N. 8, S. 38466 N. 4, S. 40169 N. 2, S. 40873 N. 6, S. 44575 N. 2, S. 46419 N. 7, S. 51783 N. 2, S. 52707 N. 10, S. 66358 N. 8, S. 76747 N. 3, S. 77994 N. 7, S. 87999 N. 5, S. 107134 N. 6, S. 111756 N. 9, S. 112443 N. 2, S. 112472 N. 1, S. 116934 N. 6.

Wypłata od dnia 5 maja 1921 r.

3% Pożyczka Premjowa Austrjacka z 1889 r.

Ciągnienie z dnia 5 stycznia 1921 r.

Wygrane:

Po 100000 Koron. S. 1376 N. 1.
Po 4000 Koron. S. 6189 N. 8.
Po 2000 Koron. S. 491 N. 47, S. 923 N. 6, S. 3635 N. 16.
Po 400 Koron. S. 167 N. 7, S. 374 N. 47, S. 1861 N. 3, S. 1994 N. 19, S. 2013 N. 31, S. 2501 N. 39, S. 3076 N. 42, S. 3102 N. 21, S. 3338 N. 40, S. 4639 N. 43, S. 4819 N. 16, S. 4886 N. 5, S. 5626 N. 19, S. 5921 N. 30, S. 6471 N. 20, S. 6915 N. 24, S. 7312 N. 5, S. 7479 N. 46, S. 7620 N. 42.

Wylosowano następujących 25 serji:

207 329 561 572 734 1298 1431 2174 2292 2506 3073 3228 3617 4125 4218 4773 5041 5161 5423 5991 6076 6776 7653 7671 7716

Za zawarte w powyższych 25 serjach numery tu niewymienione wypłacane zostaną po Koron 200.

Wypłata 1 sierpnia 1921 r.

3% Pożyczka Premjowa Hamburska z 1886 r.

Ciągnienie z dnia 1 lutego 1921 r.

Wygrane:

Po 105000 Marek S. 745 N. 10.
Po 15000 Marek S. 1122 N. 24.
Po 6000 Marek S. 3770 N. 6.
Po 3000 Marek S. 193 N. 16, S. 1999 N. 2, S. 2204 N. 18.
Po 1500 Marek S. 74 N. 17, S. 1122 N. 7, S. 2558 N. 15, S. 3159 N. 18.
Po 1200 Marek S. 74 N. 19, S. 671 N. 18, S. 1626 N. 7, S. 1758 N. 7, S. 3849 N. 2.
Po 600 Marek S. 1778 N. 24, S. 2280 N. 25, S. 3450 N. 8, S. 3770 N. 23, S. 3963 N. 16.

Wylosowano następujące 102 serje:

16	647	1044	1569	1879	2465	3114	3529
28	649	1057	1625	1999	2509	3121	3549
74	662	1122	1626	2018	2558	3126	3550
159	671	1152	1634	2026	2659	3159	3588
169	678	1161	1645	2113	2694	3320	3680
193	736	1248	1690	2157	2703	3374	3715
244	745	1378	1758	2204	2707	2382	3770
309	813	1451	1767	2238	2754	3423	3835
345	814	1471	1768	2280	2809	3425	3849
496	820	1491	1778	2320	2944	3450	3953
533	938	1498	1789	2338	2955	3481	3954
551	940	1520	1811	2426	2992	3501	3963
623	982	1568	1833	2445	2996		

Za zawarte w powyższych 102 serjach numery tu niewymienione wypłacone zostanie po Mk. 180.

Wypłata od d. 1 marca 1921 r.

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach														
		WRZESIEŃ														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa . .	M. 100	208.33	209.72	211.11	212.50	213.88	215.28	216.66	218.05	219.44	220.83	222.22	223.61	225.—	226.39	227.77
" " Krótkotermin. . . .	" 100	83.33	84.72	86.11	87.50	88.88	90.28	91.66	93.05	94.44	95.83	97.22	98.61	100.—	101.39	102.77
4% " Premjowa. (Milj.) . .	" 1000	3666.66	3677.77	3688.89	3700.—	3711.11	3722.22	3733.33	3744.44	3755.55	3766.66	3777.77	3788.89	3800.—	3811.11	3822.22
4% Bilety Skarbowe. . . .	" 1000	1333.33	1344.44	1355.55	1366.66	1377.77	1388.89	1400.—	1411.11	1422.22	1433.33	1444.44	1455.55	1466.66	1477.77	1488.89
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6 .	R. 100	540.—	543.60	547.20	550.80	554.40	558.—	561.60	565.20	568.80	572.40	576.—	579.60	583.20	586.80	590.40
5½% " " " .	" 100	495.—	498.30	501.60	504.90	508.20	511.50	514.80	518.10	521.40	524.70	528.—	531.30	534.60	537.90	541.20
6% " " " z 1917 r. .	M. 100	100.—	101.66	103.33	105.—	106.66	108.33	110.—	111.66	113.33	115.—	116.66	118.33	120.—	121.66	123.33
4½% " " " (kanaliz.) .	R. 100	332.91	335.34	337.77	340.20	342.63	345.06	347.49	349.92	352.35	354.78	357.21	359.64	362.07	364.50	366.93
5% B-ku Ziemiańskiego . . .	M. 100	187.50	188.75	190.—	191.25	192.50	193.75	195.—	196.25	197.50	198.75	200.—	201.25	202.50	203.75	205.—
Listy zastawne.																
4½% Ziemskie	R. 100	167.67	170.10	172.53	174.96	177.39	179.82	182.25	184.68	187.11	189.54	191.97	194.40	196.83	199.26	201.69
" &	M. 100	77.62	78.75	79.87	81.—	82.12	83.25	84.37	85.50	86.62	87.75	88.87	90.—	91.12	92.25	93.37
4% &	R. 100	149.04	151.20	153.36	155.52	157.68	159.84	162.—	164.16	166.32	168.48	170.64	172.80	174.96	177.12	179.28
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec	" 100	405.—	407.70	410.40	413.10	415.80	418.50	421.20	423.90	426.60	429.30	432.—	434.70	437.40	440.10	442.80
4½% m. Warszawy	" 100	364.50	366.93	369.36	371.79	374.22	376.65	379.08	381.51	383.94	386.37	388.80	391.23	393.66	396.09	398.52
5% m. Łodzi	" 100	324.—	326.70	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	348.30	351.—	353.70	356.40	359.10	361.80
4½% " &	" 100	291.60	294.03	296.46	298.89	301.32	303.75	306.18	308.61	311.04	313.47	315.90	318.33	320.76	323.19	325.62
5% " Częstochowy . . .	" 100	43.20	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78.30	81.—
" " Kalisza.	" 100	—	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80
" " Kielc i Suwałk . . .	" 100	126.90	129.60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153.90	156.60	159.30	162.—	164.70
" " Lublina i Radomia . .	" 100	162.—	164.70	167.40	170.10	172.80	175.50	178.20	180.90	183.60	186.30	189.—	191.70	194.40	197.10	199.80
" " &	M. 100	75.—	76.25	77.50	78.75	80.—	81.25	82.50	83.75	85.—	86.25	87.50	88.75	90.—	91.25	92.50
" " Łomży	R. 100	124.20	126.90	129.60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153.90	156.60	159.30	162.—
" " Piotrkowa	" 100	83.70	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80	121.50
6% B-ku Kr. Hipoteczn. . . .	M. 100	90.—	91.50	93.—	94.50	96.—	97.50	99.—	100.50	102.—	103.50	105.—	106.50	108.—	109.50	111.—

RUCH KURSÓW GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

za czas od 1 sierpnia do 24 sierpnia 1921 r. włącznie

Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „żądano" i „poszukiwano".

Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe.

(Wartość nominalna rb. 100 = mk. 216).

I. Papiery procentowe.	Kupon płatny	1/8	24/8	najniższy	najwyższy
Obligacje.					
6% Poż. m. st. Warszawy z 1915/16 r.	1/4-1/1	—	—	250	258
5½% Poż. m. st. Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100)	1/1-1/7	114¾	114¾	114	115¾
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanalizacyjna)	14/1-14/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/4-1/10	100	—	100	100
Listy Zastawne					
4½% Ziemskie	22/6-22/12	278	274¾	262½	305
4½% „ (Mk. 100)	&	—	—	85½	92 90
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy	1/4-1/10	452½	492½	452½	517½
4½% „ „	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred Hipotecz.	2/1-1/7	—	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII.	&	—	—	235	255
4½% „ „ „ VI	&	—	—	—	—
5% „ Częstochowy	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk. 100)		—	—	—	—
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa	30/1-30/7	—	250	250	250
5% „ Płocka	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% Banku Ziemsk. Wileń.	14/1-14/7	—	—	—	—

II. AKCJE.

II. AKCJE.	31-12 1920 tranzakcje przeciętne lub „żądano"	1/8	24/8	najniższy	najwyższy
Banku Handl. w Warsz.	1630	2187½	—	2150	2425
„ Dysk. Warszawsk.	2350	—	—	2400	2500
„ Zachodniego	1612½	—	1500	1500	1700
„ Handl. w Łodzi	1300	—	—	—	—
„ Kup. Łódzk.	850	—	—	675	700
„ dla Han. i Przem.	1150	—	—	2400	2500
„ Tow. Spółdz.	2700	—	—	2625	2625
„ Kredytowego	2350	2850	2850	2800	2900
„ Małopolskiego	675	—	—	—	—
„ Zw. Sp. Zarobk.	4200	—	—	—	—
„ Zjedn. Ziem. Pol.	1075	—	987½	975	1150
„ Wschodniego	2150	—	—	—	—
„ Przem. Warsz.	850	—	—	—	—
„ Polsk. Przemysł.		—	—	625	650
Tow. B. Hantke	45000	—	—	—	—
„ Lilpop, Rau & Loew.	16100	3410	3265	3050	3450
„ K. Rudzki & S-ka	11150	2487½	2345	2150	2700
„ Starach Z. Gen	8900	7085	7035	6850	7275
„ Zakł. Ostrowieck.	60000	—	8025	7850	8400
„ Rohn, Ziel & S-ka	2300	—	—	—	—
„ „Wulkan"	40000	—	—	—	—
„ W. Gostyński & S-ka.	3000	—	—	—	—
„ Konrad Jarn. & S-ka	26000	—	—	—	—

	31-12 1921 tranzakcje przeciętne lub „żądano"	1/8	24/8	najniższy	najwyższy
Tow. Zawiercie	21000	—	—	37500	37900
„ Zakł. Żyrardowskich	16000	—	42450	42500	44500
„ Ł. J. Borkowski	2312½	1487½	1495	1450	1625
„ Bracia Jabłkowscy	2307½	—	—	1250	1375
„ Warsz. Poż. na Z. R.	4000	—	—	—	—
„ Fb.Dach.„Pustelnik"	6000	—	—	—	—
„ Bud. i pr. hot. w War.	15000	—	—	—	—
„ Cukr. „Ciechanów"	6500	—	—	—	—
„ „ „Czersk"	10000	—	—	—	—
„ „ „Częstocice"	14000	—	—	—	—
„ „ „Józefów"	20000	—	—	—	—
„ „ „Konstancja"	18000	—	—	—	—
„ „ „Łyszkowice"	10000	—	—	—	—
„ „ „Michałów"	6000	—	—	—	—
„ „ „Ostrowite"	6500	—	—	—	—
„ Warsz. Fabr. Cukru	14133½	13000	14050	13000	14450
„ Fryderyk Puls	—	—	—	—	—
„ Dróg Żel. Podjazd.	1500	—	—	—	—
„ Warsz. Kop Węgla	55000	16050	15975	15850	16200
„ Gór. Prz. „Saturn"	75000	—	—	—	—
„ Ub. „Przezorność"	10000	—	—	—	—
„ Warsz. Ub. od Ognia	13000	—	—	—	—
„ „Łazy" (cement)	12000	—	—	—	—
„ Wysoka" „	8000	—	—	—	—
„ Firley „	2337½	750	—	600	750
„ Warsz. Handl. i Żeg.	2300	2075	1937½	1925	2150
„ „Pocisk"	2325	—	—	—	—
„ Pruszk. Elektrowni.	1150	737½	—	625	750
„ „Siła i Światło"	—	—	—	900	925
„ Przemysłu Drzewn.	4400	1460	1350	1350	1525
„ „Nafta Polska"	4700	2350	2225	2400	2225
„ Borman & Szwede	16000	—	—	—	—
„ „Parowóz"	4300	—	—	—	—
„ Kijew. Sch. i S-ka	—	—	3250	3100	3250
„ Polskie Handlowe	—	—	—	—	—
„ Prz. Eksp. Leśny".	—	—	—	—	—

III. Waluty i Dewizy

Kursy z 24 Sierpnia 1921

III. Waluty i Dewizy	Żądano	Poszukiwano	Dokonane tranzakcje
Ruble carskie 100	—	—	500 n.
„ „ 500	—	—	225 n.
„ „dumskie" 1000	—	—	60 n.
„ „ 250	—	—	—
Dolary St.-Zjednoczon.	2500	2425	2490, 2550, 2500
„ kanadyjskie	—	—	—
Franki francuskie	—	—	197, 201, 200 Paryż
„ belgijskie	—	—	—
„ szwajcarskie	—	—	—
Funty sterl.	—	—	9650, 9500, Londyn
Marki niemieckie	30	29	29,75
Korony austrjackie	—	—	242 Wiedeń
„ czesko słowackie	—	—	31 Praga
„ szwedzkie	—	—	—
„ duńskie	—	—	—
„ norweskie	—	—	—
Lei rumuńskie	—	—	—
Liry włoskie	—	—	110, 107, Włochy
Marki fińskie	—	—	—
Floreny holenderskie	—	—	—

Od Administracji.

Z powodu zmian, zaszłych w wydawnictwie naszego pisma numer dzisiejszy wyszedł z opóźnieniem.

Począwszy od września r. b. „Przegląd Przemysłowo-Handlowy" z dodatkiem „Gazety Giełdowej i Losowań" wychodzić będzie 10 i 25 każdego miesiąca.

Od Redakcji.

W celu zadość uczynienia życzeniu licznych zgłaszających się sprawdzać będziemy z dniem dzisiejszym losowania wszelkich walorów krajowych i zagranicznych.

Prenumeratorzy naszego pisma korzystać mogą i nadal z bezpłatnego sprawdzania.

CENY OGŁOSZEŃ:

1 strona opisowa. .	Mk.	25,000
1 „ zwykła w tekście	„	20,000
1/2 „	„	10,000
1/4 „	„	5,000

I i IV strona o 50% drożej

II i III „ „ 25% „

na I i IV stronie przyjmowane są ogłoszenia tylko całostronicowe.

Prenumerata kwartalnie Marek 240.

WYDAWCA: *WARSZAWSKA AGENCJA WYDAWNICZA „WAW".* REDAKCJA: *KOMITET REDAKCYJNY.*

DRUK ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH B. WIERZBICKI I S-ka W WARSZAWIE.